Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 10 (20. 277) • 1989 йил 12 январь, пайшанба • Баҳоси 3 тийин.

АГРОСАНОАТ ЯНГИЛИКЛАРИ

ИЖАРАЧИЛАР ВАХТАСИ

Баъзи деҳқонлар учун қишки мавсум оралиғи — осойишта пайт. Фақат Бувайда районидаги «Октябрь» колхозидан Сатторали Нурматов бригадаси бундан истисно. Коллектив янги йилдан бошлаб хўжаликдан 100 гектар ерни ижарага олди. Экин майдонларининг учдан бир қисми бедапоя учун, қолган қисми эса чигит экиш учун ажратилди.

Бригада деҳқонлари узоқ муддатли шартнома имзоланганидан анча илгари ишнинг янги усулига ўтишга тайёргарлик кўра бошлаган эдилар. Бултурги мавсум куч ва маҳорат синови бўлди — ўрта ҳисобда ҳар гектар майдондан 35 центнер пахта териб олинди ва коллектив қолоқлар сафидан чиқиб, одамлар яхши меҳнат ҳақи ола бошладилар. Шундан кейин узил-кесил қарорга келиниб, ижара шартларининг уддасидан чиқамиз, дейишди. Бригада хўжаликда биринчи бўлиб шўр ювиш ишларини туғаллади. Суғориш ва коллектор-зовур тармоғини тозалади. Ҳозир ўғит тайёрлаш ишлари олиб борилмоқда.

ЎЗБЕКИСТОНГА САМОЛЁТДА ҒОЗЛАР ОЛИБ КЕЛИНДИ

Латвия ва Украинанинг паррандачилик хўжаликларидан Тошкентга 1890 та оқ рейн зотли ғоз олиб келинди. Тошкент шаҳри яқинидаги «Қорасув» наслчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси ва «Химик» совхозининг ходимлари ғоз етиштириш билан шуғулланадилар.

Мазкур хўжаликларда зотли ғоз подаларини яратиш, республиканинг иқлим шароитида ғоз етиштиришнинг ўзига хос хусусиятларини ўрганишга оид ишлар авж олдириб юборилади.

(ЎзТАГ).

МЕНИНГ ФИКРИМЧА...

ЕТИЛГАН МАСАЛАЛАР

«Совет Ўзбекистони» газетхонлардан ҳар куни юздан ортиқ хат-хабарлар олиб турибди. Уларнинг мазмуни ҳар хил. Аммо шундай хатлар ҳам борки, кишилар уларда ўзлари меҳнат қилаётган коллективи, ўзлари яшаётган қишлоқ, шаҳар ва область ҳаётида рўй бераётган ўзгаришлар, содир бўлаётган воқеалар, ечилиши зарур бўлган муаммоларга муносабат билдириб, таклиф ва истакларини, мулоҳазаларини ёзганлар. Бу хатларда шунингдек, ўз фаолиятини жуда сусткашлик билан қайта қураётган, ҳаётимиздаги янгиланишларни етарли англаб олмаётган раҳбар ходимлар қаттиқ танқид қилинган. Редакция бугундан бошлаб «Менинг фикримча...» деган янги рубрика очиб, ана шундай хатларни газетхонлар эътиборига ҳавола қилиб боради.

Ягона раҳбар ташкилот керак

Уй-жой қурилиши энг муҳим масалалардан бири. У қандай ҳал қилиняпти? Бу масала ҳозир кўпчиликни қизиқтиради. Мен шу ўринда ҳал этилиши лозим бўлган бир муаммони ўртага ташламоқчиман.

Яқинда Тошкент шаҳридаги қурилиш соҳасида вужудга келган вазият билан танишиб чиқишимга тўғри келди. Бундан тегишли хулосалар чиқариб ҳам олдим. Эътибор беринг-а, Госплан планлаштиради, «Ташгорстрой» мавжуд қувватлардан келиб чиқиб, ўз планларини шакллантиради, шундан кейингина шаҳар ижроия комитети шаҳар эҳтиёжи учун қандайдир қурилиш масалаларини ҳал этишни сўрайди. «Ташгорстрой» қувватлари эса бунга қодир эмас. Шунинг учун шаҳарда планлаштириш ва планларни амалга ошириш масалалари билан шуғулланувчи ягона раҳбар ташкилот бўлиши лозим, деб ҳисоблайман. Шаҳар ижроия комитети, фикримча, ана шундай ташкилот бўлиши керак.

А. ГОЛУБЕЕВ,
Тошкент шаҳридаги 11-«Висотстрой» трестининг бригада бошлиғи.

Булар икир-чикир эмас

Касбим — чорвадор. Хўжаликда бу тармоқ ривожланиб боряпти. Аммо ҳозирги натижалар бизни қувонтирмайди. Чунки чорва маҳсулотларига нисбатан халқнинг ўсиб бораётган эҳтиёжи тўла қондирилаётгани йўқ. Тармоқни кескин ривожлантиришнинг имкониятлари чекланган. Чорва озуқасини кўпайтиришга фақат унинг ҳосилдорлигини ошириш ҳисобига эришиш мумкин. Экинзорларни кенгайтириш иложи йўқ. Юқоридан ажратилган ем ва аралаш озуқалар эса етмаяпти. Шу сабабли аҳоли шахсий хўжаликларида қорамоллар сони камайса камаяптики, асло кўпаймаётир. Хўш, бундай ночор аҳволдан чиқиб кетишнинг иложи борми? Бор. Менимча, қишлоқ хўжалигини планлаштиришда ҳосилдорликни ошириш ҳисобига, чорва озуқаси экинлари, сабзавот, полиз, боғ майдонларини кенгайтириш ҳақида жиддий ўйлаш пайти келди.

Яна бир мулоҳаза. Ўзим яшаб турган қишлоқ Советида 13 минг киши яшайди. Уларнинг 53 проценти аёллар. Меҳнатга яроқли аёлларнинг кўпчилиги доимий иш билан таъминланмаган. Шунинг учун ҳам районда аёллар ишлайдиган корхона ишга туширилиши зарур, деб биламан.

Районда қуруқ меваларни қайта ишлаш заводи бор эди. Унинг ҳам тўхтаб қолиш хавфи туғилди. Сабаби — завод учун хом ашё бўлган қуруқ мева тайёрлаш планлари бажарилмаяпти. Бу йил республика областларидан 13,2 минг тонна ўрнига атиги 3065 тонна қуруқ мева қабул қилиб олингани ташвиш туғдиряпти. Бу ҳам бўлса боғдорчиликка эътибор сусайиб кетгани натижасидир.

Ўзим колхоздаги чорвачилик фермаси партия ташкилоти секретариман. Кейинги вақтларда партия ички ишлари, коммунистлар фаоллашди. Бироқ область партия комитети масъул ходимлари партия қуйи бўғинларига яхши муносабатда бўлмаяптилар. Ҳали-ҳозиргача улардан бирор киши бизнинг цех партия ташкилотимизга келганлигини ва бирор масала юзасидан ёрдам берганлигини эслай олмайман. Мен делегат сифатида Наманган область партия конференциясида ўзимни ўйлантириб келаётган мана шу муаммолар ҳақида гапирдим. Ишдаги бундай нуқсонлар аввалги конференцияларда ҳам айтилган. Ҳамма гап — кўтарилган масалаларнинг қоғозда қолиб кетмай, изчил амалга оширилишида. Шундагина ишимизда янгиланиш бўлади.

Ж. ЭШОНЖОНОВА,
Тўрақўрғон районидаги «Шарқ юлдузи» колхозининг аъзоси.

Ёрдамчи хўжалик ёрдамга муҳтож

Қайта қуриш йилларида талай муаммолар ҳал этилди. Бироқ кутилмаганда янгилари пайдо бўлмоқда. Мен бу ўринда Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг тўқимачилик комбинати ёрдамчи хўжалигини аввалги эгаларига қайтариб бериши кераклиги тўғрисидаги кўрсатмасини назарда тутяпман. Хўш, нега ана шундай кўрсатма берилди? Ахир ёрдамчи хўжалик эндигина дурустроқ ишлай бошлаган, корхона коллективи учун зарур бўлган маҳсулотларни кўпроқ бера бошлаган бир пайтда нима учун уни биздан тортиб олишяпти?

Тўқимачилик комбинатининг амалий ёрдами билан «Текстильшчик» совхозида янги уй-жойлар, болалар боғчалари, мактаб, қорамол фермаси, паррандахона қурилган эди. Теплица хўжалиги кенгайтирилганди. Демак, комбинат бу ишлар учун бекорга маблағ сарф лабди-да?

Совхознинг ривожи учун кейинги икки йилнинг ўзида бир миллион сўмга яқин пул ажратган эдик. Ахир, комбинат хўжалик ҳисоби ва ўзини-ўзи маблағ билан таъминлаш шароитида ишлаяпти. Шу сабабли корхонанинг молиявий қийинчиликлари ҳам оз эмас. Шунга қарамай, комбинат маъмурияти ўз ваъдасида турди. «Текстильшчик» ҳам ўз ишини ўнглай бошлагани ўтган йилдан яққол сезилиб қолган эди. Коллективимизга эртанги картошка, ҳар хил ошкўклар, сабзавот ва мевалар ҳам узлуксиз етказиб берилияпти.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети ўз қарорида республикалар Компартиялари Марказий Комитетлари ва Министрлар Советларига, область, шаҳар ва район партия комитетларига қисқа вақт ичида хўжалик ҳисобини ўзлаштириш ва корхона, ташкилот, муассасаларнинг ёрдамчи хўжаликларини рентабелли қилишга эришиш вазифасини топширган эди. Енгил саноат министрлиги эса шу ҳужжатга асосланиб, тармоқдаги ҳар бир корхонанинг ўз ёрдамчи хўжалиги бўлишини шарт қилиб қўйди. Наҳотки, энди ана шу қарорларнинг ҳаммаси бекор қилинган бўлса? Ёки шу ҳақда бошқа қарор чиқдими? Қачонгача сўзимиз бошқаю, ишимиз бошқа бўлади.

К. ЖАЛОЛОВА,
Тошкент тўқимачилик комбинати ишчиси.

Ишни иш кўрсатар

Мен делегат бўлиб Нукус шаҳар ва Қорақалпоғистон область партия конференцияларида қатнашдим. Доклад ва музокараларни эшитиб, шунингдек бошқа делегатлар билан суҳбат пайтида шундай хулосага келдим: бизда қайта қуриш ҳақида зарур бўлса-бўлмаса гапираверишь, шу ҳақда фикр-мулоҳазалар билдиравериш одат тусига кириб боряпти. Ҳатто қайта қуриш ва янгиланишни оғриниб қабул қилаётганлар ҳам дилда шу ишга қарши бўлгани билан оғизда ҳамма қатори қайта қуришнинг фойдаси ҳақида гапирмоқдалар.

Тўғри, ҳамма нарсани ўз номи билан аташ керак. Мен шу ўринда КПСС XXVII съезди материалларида қарор ва ижро, сўз ва иш бирлигига эришиш қайта қуришнинг энг муҳим шарти эканлиги алоҳида таъкидланганлигини эсга солмоқчиман. Қайта қуриш ҳақида гапиряпмизми, энг аввало амалга ошираётган ишимизнинг самарасини назарда тутишимиз лозим.

Қайта қуриш ҳаётимизнинг ҳамма соҳалари учун тааллуқлидир. Шу жумладан йиғилишларимизни ҳам давр руҳида ўтказишимиз керак. Доклад ва музокаралар ихчам, сермазмун бўлгани маъқул. Хўш, амалда шунга эришяпмизми? Йўқ. Мисол учун ўзим қатнашган Нукус шаҳар партия конференциясидаги бир воқеани сўзлаб берай. Конференцияда 39 киши музокарада қатнашиш учун рўйхатга ёзилди. Шулардан фақат 20 киши сўзга чиқди. Агар доклад олдинроқ газетада босилиб чиққанида ва йиғилиш тўғридан-тўғри музокаралардан бошланганида кўпчилик делегатларнинг фикрини билиш мумкин бўларди. Бунинг устига докладчи ҳам, музокарада қатнашган коммунистлар ҳам ўз сўзларини оғзаки баён қилиб бериш ўрнига қоғоздан ўқиб беришди. Наҳотки, айтмоқчи бўлган фикримизни қисқа, лўнда қилиб тушунтириб беролмасак? Яна шуни айтмоқчиманки, сўз текстини олдиндан қоғозга ёзиб, шаҳар ёки область партия комитети аппаратидаги ўртоқларга кўрсатиб олишдек расмиятчиликка ҳали ҳамма жойда ҳам барҳам берилгани йўқ.

С. БАЛАШОВ,
Нукусдаги 93-ихтисослаштирилган трестга қарашли кўчма механизациялашган колонна электр пайвандчиси.

Замондошимиз

Ибрат кучи

Муратбек Турумбетов Нукус шаҳридаги махсус механизациялашган кўчма колонна цех партия ташкилотининг секретари. У оилавий ҳаётда, ишлаб чиқаришда, жамоат ишларида ҳаммага намуна. «Ҳамкасбларини ўз ортидан эргаштира олиши, уларга етакчилик қилиши учун ҳар бир кишининг, аввало, бунга маънавий ҳаққи бўлиши керак», дейди у, ва ўзи ҳам шунга ҳаракат қилади. М. Турумбетовнинг ўз устида тинимсиз ишлаши, тажрибаси, билимини мунтазам ошириб бориши, коллективдаги бирор тадбир унинг актив иштирокисиз ўтмаслиги колонна коммунистларига ҳам таъсир кўрсатяпти. Коммунистларнинг ишлаб чиқаришдаги ибрати, цех партия ташкилотининг жанговарлиги ортиб бормоқда. Мана, бунинг самараси: кўчма колонна ўтган йили 4 минг квадрат-метрдан зиёд турар-жой бинолари қуриб фойдаланишга топширди. Шунингдек, Нукус шаҳрида ва Кегайли районида кўплаб маданий-маиший объектлар ҳамда даволаш муассасалари муддатидан олдин қуриб битказилди.

Цех партия ташкилотига уюшган 17 нафар коммунист ишлаб чиқаришнинг барча участкаларида меҳнат қилиш билан бирга, ўша жойларда иш сифати ва меҳнат интизомига қандай риоя этилаётганини ҳам назорат қилишмоқда. Эндиликда бирор участкада сусткашлик ёки узилиш рўй берса бу воқеа ўша жойнинг ўзида дарҳол коллектив бўлиб ҳал қилинмоқда. Буларнинг ҳаммаси пировард натижада иш суръатини ошириш ва сифатини тубдан яхшилаш имконини бераётир.

Илгари колоннада 40 дан ортиқ бригада бўлиб, ҳатто ҳар бир кишига биттадан раҳбар тўғри келарди. Цех партия ташкилоти ва унинг секретари М. Турумбетов ташаббуси билан майда бригадалар тугатилиб, учта комплекс бригада ташкил этилди. Ҳар соҳага масъул кишилар бириктилиб, улардан қатъий талаб қилинадиган бўлди. Энг муҳими, раҳбарлар камайиб, ишловчилар кўпайди. Одамлар ишга умумманфаат нуқтаи назаридан, масъулият билан ёндашадиган бўлдилар.

Ҳозир колонна қошида темир-бетон буюмлари ишлаб чиқариш ва асфальт заводлари ишлаб турибди. Бу жойлардаги коммунист раҳбарларнинг ҳисоботларини очиқ партия йиғилишларида тез-тез эшитиб бориш одат тусига айланган. Колонна қурувчилари план топшириқларини ортиғи билан уддалаб, ўтган йилни 360 минг сўмдан ортиқ соф фойда олиш билан якунладилар. Уларнинг бу йилги режалари янада улкан. Колонна янги йилнинг дастлабки кунлариданоқ келгуси муваффақиятларга пухта замин яратишга киришди.

Р. ЕШИМБЕТОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.
Суратда: М. Турумбетов.

К. ЎРОЗОВ фотоси.

• 26 март — СССР халқ депутатлари сайлови куни

Сайловчилар талабига кўра

• Демократия сабоғи

● Республикамиз пойтахтининг Ленин районидаги 14-квартал комитети раиси В. Лемешкинни шу ердаги аҳоли 597-Тошкент-Ленин территориал сайлов округининг округ сайлов комиссиясига юборди. Улар Весна кўчасидаги йўлкага асфальт ётқизишни илтимос қилган эдилар. Ҳаммага, аввало, болалар ва қарияларга бу йўлкадан юриш хатарли бўлиб қолган эди. Сайлов комиссияси аъзолари Ленин район ижроия комитетидан дарҳол чора кўришни талаб қилдилар, аҳоли аризаси эса назоратга олинди.

— Одамлар турли юмушлар билан бу ерга келишмоқда, телефон ҳам қилишмоқда, — дейди сайлов комиссиясининг секретари Д. Раҳматуллаева. — Кўпгина саволлар шахсий масалаларга, уй-жой, бошқа муаммоларга тааллуқлидир. Мен буларни ҳисобга олиб, комиссия аъзолари эътиборига ҳавола қилмоқдаман. Биз ўзимиз ёки район ижроия комитетининг масъул ходимлари изоҳ беряпмиз, конкрет чоралар кўраяпмиз.

Сайлов ҳақидаги янги Қонун муносабати билан анча муаммолар пайдо бўлмоқда. Масалан, округ сайлов комиссиялари сайланаётганида протокол формалари бир неча бор ўзгарди, асабийлашиш ҳоллари ҳам бўлди. Ҳозир ҳамма юмушлар изга тушди, аммо ижтимоий бурчини бажариб, сайловолди йиғилишлари ўтказиши лозим бўлган бир қанча меҳнат коллективларида ҳали эскича «удумдан» юз ўгирмаётганлар бор.

Комиссиямиз корхоналар, меҳнат коллективлари кенгашлари раҳбарлари, партия ва касаба союз активлари билан мунтазам учрашувлар ўтказаётганида «Биз бешта номзод кўрсатсак бўладими?» деган саволлар туғилмоқда. «Коллектив қанча зарур деб ҳисобласа, шунча номзод кўрсатаверсин» деган жавобни бермоқдамиз. «Энг асосийси, Совет ҳокимияти олий органига тавсия этилаётган одамлар давлат вазифаларини бажаришга қодир бўлишлари, сўзда эмас, балки амалда қайта қуриш сиёсатини ўтказишлари керак».

«Юқоридан» кўрсатма кутиб ўтирмай, чинакам демократияга эндигина одатлана бошладик. Сайлов комиссияси демократиялашни ҳар жиҳатдан ривожлантиришни, сайловчиларнинг кўнглини топишни, уларнинг талаб ва эҳтиёжларига эътибор билан қулоқ солишни ўзининг вазифаси деб билмоқда. Комиссия конкрет ишлаб чиқилган планга кўра, Совет органлари билан баҳамжиҳат ишламоқда.

(ЎзТАГ).

Бутуниттифоқ аҳолини рўйхатга олиш бошланди

ҲАР БИРИМИЗНИНГ ИШИМИЗ

БУГУН МАМЛАКАТИМИЗДА НАВБАТДАГИ БУТУНИТТИФОҚ АҲОЛИНИ РЎЙХАТГА ОЛИШГА КИРИШИЛАДИ. БУ СОВЕТЛАР ҲОКИМИЯТИ ҚАРОР ТОПГАНИДАН БУЁН ЕТТИНЧИ БОР ЎТКАЗИЛАЁТГАН АНА ШУНДАЙ МУҲИМ УМУМДАВЛАТ ТАДБИРИДИР.

Маълумки, партия ва ҳукуматимиз бу масалага доимо алоҳида эътибор бериб келмоқда. Революция ғалаба қилганлигининг учинчи йили — 1920 йилдаёқ мамлакатимизда илк бор аҳоли рўйхати ўтказилган эди. Доҳиймиз В. И. Лениннинг таъбири билан айтганда, ишлаб чиқаришни, шунингдек совет аппаратлари ишини ташкил этишнинг муҳим асоси бўлган бу омилнинг аҳамияти бугунги кунда янада ошди. Халқ хўжалигини планлаштириш учун, аввало, аҳоли сони ва унинг составини билиш лозим, ишчи кучи ресурсларини ўрганиш керак. Бу саволларга эса аҳоли рўйхати ўтказишда тўла жавоб олиш мумкин.

1979 йилда ўтказилган Бутуниттифоқ аҳоли рўйхати аҳолининг маълумот даражаси ошиб бораётганлигини кўрсатди. Шаҳар ва қишлоқ, ақлий ва жисмоний меҳнат ўртасидаги фарқ камайиб бормоқда. Бу галги аҳоли рўйхати эса сўнгги ўн йил мобайнида аҳоли ўртасида бўлган ўзгаришларини ўзида акс эттиради. Унинг материаллари ўн учинчи беш йиллик ва узоқроқ муддатларга мўлжалланган иқтисодий ва социал планларни тузишда катта манба бўлиб хизмат қилади. Шунингдек, жамиятнинг эътибори қаратилиши лозим бўлган аҳолилар группасини билиш, қаерда аҳвол қандай эканлигини аниқлашга ёрдам беради.

Маълумки, мамлакатимизда аҳоли тез кўпайиб бормоқда. Сўнгги йилларда Совет Иттифоқида минут сайин тахминан ўн бола туғилаётир. Кун сайин 7,5 минг эркак ва аёл бир-бири билан турмуш қурмоқда. Минглаб кишилар ишни ўзгартирмоқдалар, бир жойдан иккинчи жойга яшаш учун кўчиб ўтаётирлар. Бугун бошланиб деярли бир ҳафта давом этадиган аҳоли рўйхати мамлакатимиз аҳолисининг қанча эканлигига аниқ жавоб беради. Уларнинг миллий состави, кишилар қайси тилларни билишлари ҳақида маълумотлар тўпланади.

Республикамиз меҳнаткашлари ҳам бутун совет кишилари қатори Бутуниттифоқ аҳоли рўйхати уларнинг манфаатларини кўзлаб ўтказилаётганини яхши биладилар. У шубҳасиз меҳнат аҳлининг турмуш фаровонлиги яхшиланишига хизмат қилади. Шунинг учун ҳам бу ишга алоҳида эътибор билан муносабатда бўлиш, рўйхат олиш билан шуғулланаётган ҳисобчиларнинг оғир юмушида кўмаклашиш ҳар бир гражданнинг вазифасидир.

ОЛИМЛАР ВАКИЛЛАРИ

Яқинда Ўзбекистон ССР География жамиятининг навбатдаги кенгайтирилган илмий совети йиғилишида СССР халқ депутатлигига Ўзбекистон ССР География жамиятидан номзод кўрсатиш масаласи муҳокама қилинди.

Сўзга чиққан жамият аъзолари, олимлар номзод кўрсатиш пайтида унинг миллати, ёши, партиявийлиги ҳақида гапирмай, балки унинг она табиатни муҳофаза қилиш, бузилаётган экологик мувозанатни тиклашга қўшган ҳиссаси ва ушбу ташкилотнинг ишларида фаол қатнашаётганлигига қараб танлашди.

Йиғилиш якунида кўпчилик овоз билан СССР халқ депутатлигига Ўзбекистон ССР География жамиятидан икки кишининг номзоди кўрсатилди.

Биринчи номзод география фанлари доктори, Беруний мукофоти лауреати, 200 дан ортиқ илмий ишлар муаллифи ва республикада табиат муҳофазаси бўйича талай ишлари билан танилган олим Зиёвуддин Акрамов.

Иккинчи номзод география фанлари доктори Асомиддин Рафиқов. У табиат муҳофазаси ва география фанининг тараққиётига катта ҳисса қўшган мутахассис. Орол денгизини ва унинг атрофида бўлаётган экологик ўзгаришларнинг олдини олиш соҳасида катта илмий-тадқиқот ишлари олиб бораётган олим.

Номзод кўрсатишга бағишланган йиғилиш қатнашчилари сайловга тайёргарлик ишларидаги ошкоралик ва демократик принциплар амалда намоён бўлаётганлигини алоҳида таъкидлаб ўтдилар.

А. БАҲРИДДИНОВ,
СССР География жамиятининг ҳақиқий аъзоси, география фанлари кандидати.

Янги газетанинг биринчи сони босмадан чиқди

Бу газета қайта қуриш шарофати билан юзага келди. Сиёсий система демократиялаштирилиши, экономикани туб ислоҳ қилиш чуқурлаштирилиши муносабати билан давлат бошқаруви соҳасида, ҳукуматнинг фаолияти тўғрисида жамоатчиликни мунтазам хабардор қилиб туришда ошкораликни кенгайтиришга эҳтиёж ошиб бормоқда. СССР Министрлар Советининг Раиси Н. И. Рижков СССР Министрлар Советининг органи — «Правительственний вестник» газетхонларига ўз мурожаатномасини ана шундай бошлайди.

Ана шу нашрнинг босмадан чиққан биринчи сонида ҳозир ҳукумат олдида турган энг долзарб муаммолар тўғрисида, меҳнаткашлардан келаётган хатлар ҳақида, Халқ Комиссарлари Совети иш бошлаган дастлабки кунлар тўғрисида ҳикоя қилинади.

Газетхонлар энг муҳим қарорлар қабул қилиш механизмлари ҳақида хабардор бўлибгина қолмай, шу билан бирга редакцияга йўллаган ўз таклифлари, хатлари билан ҳукумат органларининг ишига таъсир кўрсатишлари мумкин.

(ТАСС).

• Коммунист сўз сўрайди

Республика партия ташкилотларида ҳисобот-сайловлар ниҳоясига етди. У партия комитетлари, барча коммунистлар учун қайта қуриш ва жадаллаштириш борасида қилинган ишлар юзасидан жиддий имтиҳон бўлди. Бу галги ҳисобот-сайловлар коммунистларнинг кун тартибидаги масалаларни муҳокама этишга тобора принципиаллик, танқид ва ўз-ўзини танқид руҳида ёндашганликлари, демократия ва ошкораликка мудом интилганликлари билан олдинги йиллардаги конференциялардан тубдан фарқ қилди. Коммунистларнинг бу галги кенгашларида том маънодаги ленинча талабчанлик ҳукм сурди. Зеро, ишга мана шундай ёндашиш энг долзарб вазифаларни, экономика, социал соҳа ва маданиятга сиёсий раҳбарликнинг самарали усул ва услубларини янгилаш имконини беради. Доклад юзасидан музокараларда қатнашган ҳар бир коммунист партия комитетининг ҳисобот давридаги фаолиятига ўз муносабатини билдирди, айни пайтда партия ишини қайта қуришга ёрдам берадиган конкрет таклифларни, танқидий фикр-мулоҳазаларни ҳам айтди. Қуйида коммунистларнинг область партия конференцияларида билдирган ана шу таклиф ва мулоҳазаларидан намуналар келтирамиз.

ЭСКИЧА ИШЛАБ БЎЛМАЙДИ

ҚАЙТА ҚУРИШ ҲАР БИР ПАРТИЯ ТАШКИЛОТИДАН МУНТАЗАМ ИЖОДИЙ ИЗЛАНИШНИ, ЎЗ ФАОЛИЯТИ ФОРМА ВА МЕТОДЛАРИНИ ЯНГИЛАШ МУҲИТИДА ЯШАШНИ ТАЛАБ ЭТМОҚДА

Б. ЕФРЕМОВ, Тошкент шаҳар Чилонзор район партия комитети биринчи секретари: — Қайта қуриш раҳбарликнинг сиёсий услубларини жадал ўзлаштириб олишимизни талаб этмоқда. Бу ўринда ташаббускор, билимдон партия, совет ва хўжалик кадрларини тайёрлаш муаммоси биринчи ўринга чиқади. Партия ходимларини олий партия мактабларида ўқишга йўллашни олайлик. Ўқишни тугатиб келган баъзи ходимларнинг ишдан четда қолаётганлиги каби воқеалар мавжудлиги сир эмас. Биз ўқишга йўлланаётган коммунистларга қайтиб келганларидан сўнг қаерда ким бўлиб ишлашларини аниқ ва лўнда айтишимиз, уларни ана шу ишга тайёрлашимиз лозим. Область ва шаҳар партия комитетларига озод қилинган партия ходимларининг резерв ставкаларини ташкил этишни таклиф қиламан. Партия мактабларини битирувчилардан вақтинча ана шу ставкаларда фойдаланиш мумкин бўлар эди.

Ҳозир кўпгина партия ходимлари мамлакатнинг бошқа регионларида стажировкадан ўтаяптилар. Сирасини айтганда, бу стажировкалар муддати чўзиб юборилган. Назаримда, стажировка муддатини 3-6 ойдан оширмаслик керак. Шундан сўнг у аввалги иш жойига қайтиши ва орттирган тажрибаларини жорий этиши лозим. Кейинчалик эса ходимнинг иш самарадорлигидан келиб чиқиб, уни юқори лавозимга кўтариш мумкин бўлади.

Мен яна бир муаммо ҳақида тўхталмоқчиман. Ҳозир норасмий уюшмалар ҳақида тез-тез гапирилмоқда. Район партия комитети, идеология активи айрим ана шундай уюшмаларнинг назоратсиз қолган фаолияти қандай сиёсий ва идеологик оқибатларга олиб келиши мумкинлигини етарли баҳоламаяптилар. Бизнинг идеология кадрларимиз ҳамиша ҳам уларга муносиб қаршилик кўрсатишяптими? Йўқ. Партия комитетлари, биз, ҳаммамиз — коммунистлар содир бўлаётган салбий жараёнларни шунчаки кузатибгина турмай, қайта қуриш муаммолари билан чайқовчилик қила ётган, миллатчиликни тарғиб этаётганларга, демократиялаш масалалари бўйича зарарли ғоявий дунёқарашларни тарқатаётганларга зарба беришимиз керак. Албатта, бу ўринда турли таъқиқлар билан ишни ўнглаб бўлмайди. Изчил мулоқот, сиёсий экстремизмга қарши ҳужумкор идеологик кураш олиб бориш керак.

А. ШАПИЕВ, Тахиатош ГРЭСи директори: — Энергетикларни тўлқинлантириб келаётган масалалар ҳақида гапирмоқчиман. Коллективимиз бир йил бўлдики, иқтисодий ислоҳот шароитларида меҳнат қилмоқда. Октябрь ойидан эса тўла хўжалик ҳисобида ишлаяпмиз. Инженер-техник ходимлар ва хизматчилар ҳам ишлаб топилган сўмнинг қиймати, иш натижаси учун ўзларининг коллектив олдидаги масъулияти ҳақида ўйлайдиган бўлдилар. Коллективнинг ҳар бир аъзоси ким ишга қандай ёндашаётганлигини изчил назорат қилиб бормоқда. Беўрин сарфланган ҳар қандай маблағ айбдорлардан ундириб олинаётир. Бироқ ўз-ўзимизни маблағ билан таъминлаш, кўпроқ фойда олишимиз учун ҳали резервлар кўп. Масалан, ГРЭС йилига икки миллиард киловатт-соат электр энергияси ишлаб чиқармоқда. Аммо ана шу энергияни истеъмолчиларга реализация қилишда негадир ўз мустақиллигимиз йўқ. Ҳар бир киловатт-соат электр энергиясини 0,98 тийиндан «Энергосбит» қабул қилиб, аҳолига тўрт тийиндан етказиб беради. Ҳозир хўжалик мустақиллиги даври. Шундай экан, ГРЭС истеъмолчилар билан тўғридан-тўғри шартнома асосида ишлайдиган пайт келди. Госплан бу масалани чуқур ўрганиб, ижобий ҳал этишини сўраймиз.

Ю. ОВЧИННИКОВ, Самарқанд вагон депоси бошлиғи: — Партия органлари ходимлари коммунистлар орасида, иш бораётган жойда бўлиши керак. Қайта қуриш талаби ана шундай .Афсуски, амалда шундай бўлмаяпти. Масалан, область партия комитети аппарати масъул ходимлари уч йил мобайнида темир йўл узели коллективига фақат икки мартагина келишди. Наҳотки транспортда юзага келган мураккаб вазият область раҳбарларини ташвишга солмаган бўлса?

Партия ташкилотининг обрўси, энг аввало, ўзи қабул қилган қарорнинг ижросига эришишдадир. Бу соҳада ҳам жиддий камчиликлар бор. Айтайлик, аввалги партия конференциясида темирйўлчилардан сайланган делегат узелда ҳал этилмаган қатор муаммолар борлиги ҳақида гапирган эди. Орадан уч йил ўтди, аммо нима ўзгарди? Шу ўринда фақат бир нарсани — область партия комитети коммунистларнинг танқидий мулоҳазаларини амалга ошириш билан жиддий шуғулланмаганлигини айтиш мумкин, холос.

Обком ходимлари фаолиятида сўз билан иш бирлиги таъминланган эмас. Ўтган йил охирида Самарқанд шаҳар партия комитетида бўлиб ўтган кенгашда обком раҳбарларидан бири якка тартибда уй-жой қурилиши учун муҳтож кишиларнинг ҳаммасига ер участкаси ажратиб берилади, деб ишонтирган эди. Орадан бир йил ўтаяпти ҳамки, вагон депоси ходимлари учун бу муаммо ҳал этилгани йўқ. Бу қуруқ ваъда корхонамиз раҳбар коммунистларини коллектив олдида ноқулай аҳволга солиб қўйди.

Ошкоралик ва демократия ривожлантирилаётган бир шароитда шаҳар партия ташкилотида вужудга келган аҳвол таажжубланарли. Областдаги йирик партия ташкилоти ҳисобланган Самарқанд шаҳар партия ташкилоти раҳбари Э. Ғафуржонов ўзининг уч йиллик фаолияти тўғрисида коммунистларга ҳисоб бермасдан кетиб қолди. Бу қанақаси? Раҳбарни масъулиятдан халос қилишми ёки ташкилий характердаги хатоликми?

Э. СЕЙТЯГЬЯЕВ — «Жанубий Оламушук» нефть кони партия комитетининг секретари: — Ўтган уч йилда барча соҳалар бўйича муайян ўзгаришлар бўлганлигига қарамай Андижон область партия комитети аппарати ходимлари маъмурий-буйруқбозлик иллатидан ҳамон халос бўлганларича йўқ. Ҳолбуки, обком ходимининг обрўси, энг аввало, унинг жойлардаги аҳволдан хабардорлигига боғлиқ. Бошланғич партия ташкилотимизда эса обком ходимлари камдан-кам бўлишади. Улар жойларга фақат катта ишлар юзасидан келиш, партия ташкилоти ҳаётида фақат раҳбар сифатида иштирок этиш каби усуллардан тезроқ воз кечиб, партиявий ўртоқлик усулларига ўтишлари зарур.

Оддий меҳнаткашлар, коммунистларгина эмас, ҳатто раҳбарларнинг асосий қисми ҳам область партия комитети раҳбарларини юзидан танишмайди. Бу партия органи раҳбари учун дашном, албатта. Мен, маълум территорияларда яшовчи аҳоли билан оммавий учрашувлар ўтказиш, коммунистларни партия юқори органлари составидаги ўзгаришлар билан изчил таништириб бориш ҳамда бундай ўзгаришлар қандай сабабларга кўра бўлганлигини тушунтириб бериш ҳақида ўйлаб кўриш зарур, деб ҳисоблайман.

Партия йиғилишларини ўтказишда ҳам яроқсиз практика қарор топган. Аксарият ҳолларда соф партиявий ишлар назардан соқит қилиниб, асосан хўжалик масалалари муҳокама этилаётир. Шундай бўлаяптики, коммунистга олдин хўжалик ишлари бўйича, кейин эса партиявий баҳо беришяпти. Аслида аксинча бўлиши керак.

Яна бир масала: одамлар уйда, кўчада юқори мартабали раҳбарлар билан очиқчасига, содда ва самимий суҳбатларни соғиниб қолишди. Ахир, бу ишнинг энг яхши практикаси бўлиб, уни ривожлантириш зарур-ку.

Э. УСМОНОВА, Бухоро область халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш бирлашмаси Шофиркон филиали ишчиси: — Область саноатида тезроқ тузатилиши керак бўлган камчиликлар ҳам бор. Бу, айниқса маҳаллий саноат фаолиятида кўпроқ рўй беряпти. Масалан, кейинги йилларда бизнинг гилам тўқиш фабрикамизда иш орқага кетди. Ишчиларнинг ойлик иш ҳақи камайди. Ҳозир у 80-100 сўмга тўғри келмоқда. Ҳатто бундан ҳам кам ҳақ олувчи ёшлар ва фабрикада қайта қуришни мана шу факт асосида баҳоловчилар ҳам бор. Ҳар нарсани ўз номи билан атаган яхши. Қолоқликка асосан таъминотчиларнинг ўз ишларини қайта қуриб ололмаётганликлари сабаб бўлмоқда. Улар бизни доғда қолдиришди. Бу масалада область халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш бирлашмаси раҳбарлари (директори Б. Саиджонов) зарур ёрдам кўрсатолмаяптилар. Одатдагидек, хом ашё етишмаётганлиги учун корхона беиш турибди. Кишиларга иқтисодий зарар келтирувчи бундай хўжалик ҳисобидан нима фойда?

Биз бу ташвишларимиз ҳақида июнь ойидаёқ обком секретари А. Исоқовга айтган эдик. У ёрдам бериш ҳақида ваъда қилганди. Аммо ҳеч қандай натижа бўлмади.

А. КОННОВ. Қарши шаҳридаги 23-мактаб директори: — Мен шаҳримиздаги мактаб директорлари область кенгашининг раисиман. Тан олишим керак, ўз ишимдан қаноатланмайман. Мазкур кенгаш назаримда расмиятчилик учунгина тузилганга ўхшайди. Чунки унинг составига мактаб директорлари киритилган, тажрибали педагоглар, она-оталарнинг вакиллари йўқ. Шу сабабли кенгашни қайта тузиб, унинг ишини янада такомиллаштириш лозим. Шундай қилингандагина у мактабларда таълим-тарбия сифатини яхшилашга таъсир кўрсатиши мумкин.

Қарши шаҳар совет ташкилотлари мактаб ва мактабгача тарбия болалар муассасалари қурилишига кўпроқ маблағ ажратиш тўғрисида ўйлашмаяпти. Районларни қўя турайлик, областимиз маркази — Қарши шаҳрида аҳвол ночор. Дарслар асосан икки сменада олиб бориляпти. Буни мактабимиз мисолида ҳам кўриш мумкин. 1200 ўринли мактабимизда ҳозир 2 минг бола ўқимоқда. Модомики, аҳвол шундай экан, таълим-тарбияни ислоҳ талаблари асосида уюштириш мумкинми? Асло. Болалар боғча ва ясслиларидаги аҳвол ҳам бундан яхши эмас. Ота-оналар ўз болаларини боғча ва ясслиларга жойлаштириш учун 2-3 йиллаб навбат кутишга мажбур бўлмоқдалар. Мактабгача тарбия болалар муассасалари тармоғини кенгайтириш чораларини кўриш даркор.

Ҳар йили шаҳримизга кўплаб ёш мутахассислар келишади. Биз уларни уй-жой билан таъминлай олмаганимиз сабабли кўплари кетиб қолишади. Бу масалага жиддий эътибор бериш керак. Чунки, кадрлар билан ишлаш партия ташкилотлари олиб борадиган энг муҳим иш. Бу соҳада янглишиш ёки расмиятчиликка йўл қўйиш жиддий хатоларга олиб келади.

Коммунистларнинг таклиф ва мулоҳазаларига эътибор уларда активлик ва ўз кучига бўлган ишончни мустаҳкамлайди. Область партия ташкилотлари ўз фаолиятларини шундай ташкил этишлари керакки, коммунистларнинг биронта ҳам танқидий фикр ва мулоҳазалари, таклифлари эътиборсиз қолмасин, амалий ишларда рўёбга чиқсин. Қайта қуриш, жадаллаштириш партия ташкилотларидан ишни ана шундай тарзда ташкил этишни талаб қилмоқда.

• Бизнинг анкета

ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗМ ВА ВАТАНПАРВАРЛИК — ТАРАҚҚИЁТИМИЗ ОМИЛИ

1. КПСС XXVII съезди қарорлари ва XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси резолюциясида олға сурилган миллий сиёсатнинг ленинча принципларини мустаҳкам қарор топтириш ва ижодий ривожлантириш учун асосий эътиборни, сизнингча, нималарга қаратмоқ керак?

2. Мамлакат яхлит халқ хўжалиги комплексини мустаҳкамлашда интернационализм ва ватанпарварликнинг ўрни қандай бўлиши лозим?

3. КПСС Марказий Комитетининг миллий ва миллатлараро муносабатларга бағишланадиган Пленумига қандай умидлар боғлаяпсиз?

МАҚСАДЛАР МУШТАРАКЛИГИ УЧУН

А. ОРАЗБОЕВ,

Қўнғирот районидаги Чапаев номли совхоз шоличилик бригадасининг бошлиғи XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси делегати

1. Турғунлик йилларида масъулиятсизлик, хотиржамлик ҳоллари юз берди, қатор салбий ҳодисалар вақтида адолатли баҳо олмади. Мамлакатда қайта қуриш бошланиб, ҳаёт демократиялаш ва ошкоралик принципларини олға сурдию, барча нохуш манзаралар очиб ташланди, уларни бартараф этишга киришилди.

Кейинги вақтда Тоғли Қорабоғ, Озарбайжон ва Арманистонда, Болтиқбўйида бўлаётган воқеалар барча совет кишилари қатори мени ҳам ташвишга соляпти. Бу воқеалар, жумладан, бизнинг республикамиздаги миллатлараро муносабатларга ҳам таъсир этмай қолмайди. Айни пайтда, бизда ҳам «Бирлик» деган жамият тузилганмиш, деб эшитдим. Мен бу ташкилот республикамиздаги экологик масалаларни ҳал этишга, халқ моддий фаровонлигини яхшилашга ёрдам берса — яхши, аммо, миллатлараро муносабатларга рахна соладиган ғоялари билан бизни тўғри йўлдан чалғитса — унинг ҳожати йўқ, деб ўйлайман.

2. Мамлакат экономикасини янада ривожлантириш ва халқ бахт-саодатини барқарорлаштириш мақсадида КПСС XXVII съезди ва XIX Бутуниттифоқ партия конференциясида аниқ вазифалар қўйилди. Фикримча, ҳозир ҳамма иш шундай йўлга қўйилиши керакки, меҳнаткашлар ҳар бир республика, область, қандай маҳсулотни қанча ишлаб чиқараётгани, улар мамлакат экономикасига қанчалик ҳисса қўшаётганини билиб туриши лозим. Бу бутун ижтимоий турмушимизнинг интернационаллашувида муҳим омилдир. Шундагина, одамлар қалбидан интернационализм, ватанпарварлик туйғулари мустаҳкам ўрин олади.

3. Совхозимиз — кўп миллатли хўжалик. Бугунги кунда унда қорақалпоқ, ўзбек, туркман, қозоқ, рус ва корейслар бир оила фарзандларидек аҳил-иноқ яшаб, меҳнат қилмоқдалар. Йиллик планларимиз барча соҳада мунтазам ортиғи билан бажариляпти. Янги йилнинг янги баҳори юмушларига ҳам пухта ҳозирлик кўряпмиз.

Совет ҳокимияти йилларида мамлакат халқларининг беғараз ёрдами туфайли автоном республикамиз қисқа муддат ичида ҳар томонлама ривожланган ўлкага айланди. Бу ерда саноат, қишлоқ хўжалиги, социалистик маданият гуркираб ривожланди. Лекин Орол муаммоси бугунги кунда кўпчиликни ташвишга солиб турибди. Бу ҳаётий муаммони ҳал этишга тезроқ киришилса яхши бўларди. Қолаверса, бу йўлда конкрет ҳаракат қилиш пайти келди. КПСС Марказий Комитетининг миллий муносабатлар масалаларига бағишланадиган Пленумида бу ҳақда алоҳида гап бўлади, деб ўйлайман.

СОЦИАЛИСТИК ЭКОНОМИКА — ҚАРДОШЛИК АСОСИ

М. РАСУЛОВ,
иқтисод фанлари доктори

1. КПСС XXVII съезди, XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси олға сурган миллий сиёсат ғоялари бу соҳада ленинча принципларни ижодий ривожлантиришга катта ҳисса бўлиб қўшилди. Бу принципларни қарор топтириш учун, фикримизча, энг аввало, барча миллатларнинг эркин ва ҳар томонлама ривожланиши гарантиялаб қўйилмоғи керак. Айтайлик, республикалар, миллий область ва округларда тараққиёт жадаллашуви учун мавжуд потенциаллардан, яъни моддий, иқтисодий, шахсий ва маданий имкониятлардан самарали фойдаланишни таъминлаш талаб қилинади. Чунки бусиз ҳеч бир миллат моддий ва маданий бойликнинг юқори даражасига эриша олмайди. Бунда миллий территориал бўлинмаларнинг табиий бойликларидан оқилона фойдаланиш, айниқса жуда муҳимдир. Шу билан бирга, қайси миллатга мансуб бўлишидан қатъи назар, ҳар бир киши мамлакатимизнинг истаган жойида эркин меҳнат қилиши ва яшашини таъминлаш катта аҳамиятга эга.

2. Яхлит халқ хўжалиги комплекси социалистик экономика қўлга киритган йирик муваффақиятлардан. Бинобарин, ҳар бир миллий территориал бўлинмаларнинг мавқеидан қатъи назар, барча миллатлар ривожининг иқтисодий асосини мустаҳкамлаб боришимиз лозим. Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, яхлит халқ хўжалиги комплексининг ўзи интернационализм ва ватанпарварлик ҳаракатининг муштарак моддий ифодасидир. Яъни ҳар бир миллат вакиллари ўзлари яшаётган республика иқтисодини ривожлантириш баробарида, биринчидан, миллатлараро муносабатларни кучайтиришга ҳисса қўшса, иккинчидан, умумиттифоқ социал-иқтисодий тараққиётини мустаҳкамлайди.

3. КПСС Марказий Комитетининг бўлажак миллий ва миллатлараро муносабатларга бағишланадиган Пленуми бу соҳадаги муаммоларни ҳал қилишда, айтиш мумкинки, ғоят катта аҳамият касб этади. Пленумдаги асосий йўналиш миллатлараро ўзаро ишончни кучайтириш орқали халқлар дўстлигини мустаҳкамлашга қаратилиши керак. Чунки миллий масалани тўғри ҳал қилмай туриб, чинакам маънодаги интернационализм ва ватанпарварлик қарор топишига эришиб бўлмайди.

МУСОБАҚАНИНГ ОЛДИНГИ САФИДА

● СССР 50 йиллиги номли «Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасининг меҳнатчилари ўн иккинчи беш йилликнинг тўртинчи йилини зарбдорларча бошлашди. Шахсий кўрсаткичларни янада яхшилаб, корхона рақамларининг янада юксалишига ҳисса қўшиш — комсомол-ёшларнинг шиорига айланди.

7-цех комсомол-ёшлари социалистик мусобақада ибрат кўрсатишмоқда. Ўзаро ҳамжиҳатлик, масъулият ҳисси муваффақиятлар омили бўлаётир.

Ҳар бир ёш ишчининг ўз режаси бор. Квартал якунида шунга қараб хулоса чиқарилади. Мусобақа ғолиби аниқланади. Бу йилнинг ғолиби бўлиш учун барча астойдил интилмоқда. В. Мадумарова, К. Қаршиев, В. Ҳайрутдинова сингари илғорлар цехнинг фахри ҳисобланишади. Улар ишлаб чиқаришда намуна кўрсатиш билан бирга жамоат ишларида ҳам фаол қатнашишаётир. К. Қаршиев цех комсомол ташкилотининг секретари.

Суратда: илғор ишчилар (чапдан ўнгга) В. Мадумарова, К. Қаршиев ва В. Ҳайрутдинова смена бошланиши олдидан ўзаро суҳбатлашмоқдалар.

Р. ШАРИПОВ фотоси.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси комиссиясида

Амалий ишлар программаси

Туф — Арманистонда жуда кўп ва ҳозир зилзиладан вайрон бўлган шаҳар ва қишлоқларни қуриш учун ғоят зарур бўлган қурилиш материалидир. Туф қазиб чиқаришни кўпайтириш кўп жиҳатдан Ленинакандаги тошкесар машиналар заводини ишга тушириш муддатига боғлиқдир. Чунки у мамлакатда ана шундай маҳсулот ишлаб чиқарадиган ягона корхонадир. Заводда маҳсулот ишлаб чиқариш табиий офат оқибатида тўхтаб қолди, бироқ шу йилнинг биринчи кварталида корхонанинг вайроналар ўрнида тикланган цехларида тошкесар машиналарни ишлаб чиқариш яна бошлаб юборилади. Иттифоқ Қурилиш, йўл ва коммунал машинасозлиги министрлиги заводни жадал ишга тушириш учун қабул қилган конкрет ҳаракат программаси бунга ишонч уйғотади. Бу программада завод коллективининг социал муаммоларини ҳал қилишга, ишчилар ва улар оилаларининг бугунги аҳволига катта эътибор берилган. Улар қаерда яшайдилар, бугун нима иш қиладилар, эртага уларни нималар кутмоқда — бу саволларнинг ҳаммасига программада аниқ-равшан жавоб берилган.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси комиссиясининг яқинда СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Ю. П. Баталин олиб борган мажлисида Қурилиш, йўл ва коммунал машинасозлиги министрлигининг ўз корхонаси тақдирига масъулият билан ёндашганлиги маъқулланди.

Комиссия Арманистондаги жабрланган районларда зилзила оқибатларини тугатишда иштирок этаётган Иттифоқ ҳамда республика министрликлари ва идораларининг куч-ғайратлари билан нормал ҳаётни тиклашнинг энг муҳим программаларини ишлаб чиқиш асосан тугалланганини таъкидлаб ўтди. Тўртта асосий йўналиш — уй-жойларни кенг миқёсда қуриш, саноатни, агросаноат комплексини тиклаш ва реконструкциялаш, шунингдек шаҳар ва посёлкаларда ҳаётни таъминлаш системаларини барпо этиш белгиланди. Ҳозир бу программаларнинг тафсилотлари аниқланмоқда, уларни комиссия январнинг иккинчи ўн кунлигида узил-кесил тасдиқлайди.

Кўпчилик министрлик ва идораларнинг планлари конкретлилиги ва батафсиллиги билан ажралиб турибди. Жумладан, СССР Темир йўллар министрлиги тақдим этган Арманистон ССР темир йўлларини ривожлантириш программасида юк оборотини икки баравардан зиёдроқ кўпайтириб, йилига 18,5 миллион тоннадан 40 миллион тоннага етказиш кўзда тутилади. СССР Давлат агросаноат комитети, СССР Соғлиқни сақлаш министрлиги, бошқа министрлик ва идоралар ҳам аниқ ва батафсил планларни тақдим этдилар.

Шу билан бирга комиссия мажлисида Арманистон ССР Енгил саноат министрлиги шанига қаттиқ танқидий гаплар айтилди. Зилзилага қадар ана шу тармоққа қарашли корхоналарда Ленинакан, Кировакан, Спитак ҳамда табиий офат юз берган зонадаги бошқа шаҳарлар меҳнатга лаёқатли аҳолисининг асосий қисми банд эди. Министрлик салкам 40 минг кишини иш билан таъминлаш, уларнинг турмуш шароитини яхшилаш юзасидан конкрет таклифлар киритилган программани тайёрлай олмади.

Кулфат юз берган районларда турли сабабларга кўра, мактаб ва мактабгача ёшдаги 80 минг бола қолди. Лекин республика Халқ таълими министрлиги таълим ва тарбия жараёнларини ташкил этиш учун шу вақтга қадар бирор жиддий амалий чора кўрмади. Комиссия министрлик раҳбарларининг масъулиятсиз позициясини қоралади, халқ таълими масалалари биринчи навбатда ҳал қилиниши зарурлигини тасдиқлади.

Комиссия зилзила оқибатларини тугатишнинг батафсил ва конкрет программаларини тузишни яқин кунларда туғаллаш зарурлигини таъкидлади.

(ТАСС).

ИТТИФОҚДОШ РЕСПУБЛИКАЛАРДА

РСФСР

МОСКВА. СССР Радио саноати министрлиги мутахассислари ясаган янги ЕС—1842 шахсий компьютер кўплаб ишлаб чиқариш учун тавсия этилди. Бу компьютер олдингиларига нисбатан кўпроқ вазифаларни бажаради. Чунончи, хотираси ҳажми анча кенгайтирилган, конструктив модуллар ва программа билан таъминланиш жиҳатидан Америкадаги ИБМ фирмасининг дунёда кенг тарқалган компьютерларига ўхшашдир. СССР Фанлар академиясининг вице-президенти Е. Велихов бошчилик қилаётган Давлат комиссиясининг фикрича, ЕС-1842 компьютерининг қабул қилиниши мамлакатимизда шахсий ЭҲМларни кўплаб ишлаб чиқариш программасини амалга ошириш йўлидаги муҳим қадам бўлади.

ЛАТВИЯ ССР

Латвия ССР Фанлар академияси микробиология институтининг олимлари мутахассислар татиб кўриб баҳо бериши учун таъми, ранги ва қуюқлиги асалга ўхшаб кетадиган хушбўй суюқликни тақдим этдилар. Барча мутахассислар унга «аъло» баҳо бердилар. Шундай қилиб, озиқ-овқат саноатида маълум бўлган, қандолатчилар кўп қўллайдиган инверт шарбат билимдон мутахассисларнинг таҳсинига сазовор бўлди. Лекин бу гап ана шу шарбат олиш усули бошқачароқ бўлган. Институтда мавжуд химиявий технологияни батамом биологик технология билан алмаштирдилар. Лаборатория шароитида микроорганизмлар ёрдамида ана шундай шарбатнинг дастлабки бир неча 10 килограмми олинди.

— Крем, музқаймоқ, коктейль ва бошқа ичимликлар тайёрлашда ишлатиладиган инверт шарбат таркибида тенг миқдорда фруктоза ва глюкоза бор, — деб изоҳ берди Латвия ССР Фанлар академиясининг академиги М. Бекер. — Аралашма кислота таъсирида парчаланадиган сахарозадан ҳосил бўлади. Шунга ишончимиз комил бўлдики, бу ишни айрим микроорганизмларнинг ферментлари ҳам яхши «уддалар» экан. Бунинг устига янги усул билан олинаётган маҳсулот сифати яхшироқ бўлди. Латвиянинг микробиолог олимлари Таллин политехника институти ва Ригадаги алкоголсиз ва кўпириб турадиган ичимликлар комбинати ходимлари билан биргаликда, микроорганизмлар ёрдамида ширин қоришма олишнинг узлуксиз жараёнини ишлаб чиқдилар. Кўпгина корхоналар ана шундай технологияга осонликча ўтишлари мумкин, бунинг учун катта сарф-харажат қилиш талаб этилмайди. Мазкур технология, жумладан, оддий қанд-шакарни калорияси бир қадар кам бўлган парҳез овқат маҳсулотига айлантириш имкониятини беради. (ТАСС).

Қашқадарё область агросаноат комплексларида экономикани қайта қуришга жиддий эътибор берилаётир. Жойларда район агросаноат бирлашмаларини тугатиш таклиф қилиняпти. Бунинг эвазига жамоатчилик асосида ишлайдиган РАПО кенгашлари ва уларнинг координацион группаларини ташкил этиш мўлжалланмоқда. Эксперимент дастлаб областнинг Шаҳрисабз, Ғузор районларида синаб кўрилади. Сўз — область партия комитети секретари Т. ХИДИРОВга.

Сиз нима дейсиз?

БОШҚАРУВ УСУЛИДА ЯНГИЛИК

— КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси М. С. Горбачев Орёл шаҳрида иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетлари, ўлка, область, партия комитетлари биринчи секретарлари кенгашида сўзлаган нутқида шундай деган эди: **Қаердаки иш суст бораётган бўлса, ҳаммаси ўша-ўша эскилигича қолаётган бўлса — бунинг ҳаммаси эскича муносабат оқибатидир».** Шу нуқтаи назардан қараганда областимиз агросаноат комплекси ишида ҳали бирмунча камчиликлар бор.

Тўғри, тармоқ меҳнаткашлари қўлга киритаётган муваффақиятларни камситмоқчи эмасмиз. Кейинги йилларда қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши анча юксалди. Бу йил биргина пахтачиликнинг ўзида пландан ташқари 30 минг тоннадан ортиқ «оқ олтин» тайёрланди. Шунингдек, ўтган йилларга нисбатан анча кўп миқдорда сут, тухум, картошка, мева, сабзавот, узум маҳсулотлари етиштирилди.

Аммо комплекс тармоқлари экономикасини соғломлаштириш суръати ҳануз суст боряпти. Айрим тур маҳсулотларни ишлаб чиқаришда аҳоли жон бошига ҳисоблаганда область республика кўрсаткичларидан орқада қоляпти. Ижара пудратини жорий этишда амалий силжишлар сезилмаётир. Хўжаликларда бошқаришнинг янги прогрессив методлари, ўзини-ўзи моддий жиҳатдан қоплаш ва маблағ билан таъминлаш усуллари тўла жорий этилмаяпти. Суғориладиган ва лалми ерлар ҳосилдорлигини ошириш, кам харажат қилиб кўп маҳсулот олиш билан боғлиқ муаммолар экономиканинг қуйи ҳамда юқори бўғинларида ҳисобга олинмаётир. Комплекс бўлинмаларида кенгайиб кетган аппарат ходимларини қишлоқ меҳнаткашлари меҳнати ҳисобига сақлаш зарурати ҳақли эътирозлар туғдирмоқда.

Рақамларга эътибор беринг: область агросаноат комплекси аппаратининг ўзига рағбатлантириш мақсадларига ажратилаётган катта миқдордаги мукофотлардан ташқари ҳар йили 1 миллион 560,5 минг сўм маблағ сарфланяпти. Чунки аппарат ҳаддан ташқари кенг, қоғозбозлик авжида, назорат малакасиз, буйруқбозлик давом этмоқда. Ҳолбуки, область колхоз ва совхозларида қатор социал ва маиший муаммолар бор: қишлоқларда мактаблар, маданият, медицина, савдо ва маиший хизмат кўрсатиш объектлари эскириб қолганлиги ёки улар етишмаётганлиги сир эмас.

Тўғри, ҳозир агросаноат комитети ва унинг жойлардаги бўлинмалари аппаратлари сонини камайтириш таклиф қилинмоқда. Ҳатто улардаги штатлар 30 процент атрофида қисқартиляпти.

Хўш, РАПО қандай бўлмоғи керак? Олға юриш учун ишлаб чиқаришни бошқаришнинг хўжалик органидан воз кечиш фавқулодда ҳолатдан чиқишнинг мақбул йўли-ми?

Айрим гап-сўзларга кўра, қишлоқларда социалистик кооперациянинг ривожланиши билан хўжаликлар «усти»даги бу маъмурий устқуртма ўз-ўзидан йўқолиб кетиши «хавфи» туғилмоқда. Шу боисдан бўлса керак, партия, совет, хўжалик раҳбарлари РАПО ўз вазифасини тубдан ўзгартирмоғи керак, деган фикрга келмоқдалар.

Нишон район партия комитетининг биринчи секретари Ҳайитмурод ФАРМОНОВ:

— Гапнинг очиғи, хўжаликлар фаолиятини яхшилашда РАПО роли сезилмаяпти. У совхозларга ажратилган ўғит, техника, ёнилғи-мойлаш материаллари тарқатмоқда, холос. Бу ишни ҳар бир хўжаликнинг ўзи ҳам бемалол бажариши мумкин. Зеро, бунинг учун бугунги кунда мутахассислар етарли. Малакалари ҳам ёмонмас. Лекин хўжаликлар РАПО ходимларидан амалий ёрдам олмасдан туриб, аппаратни сақлашга пул ўтказиб турадилар. Қани адолат? Устига-устак, РАПО раҳбарлари хўжаликлардаги мутахассисларнинг қимматбаҳо вақтларини олиб, қишлоқ хўжалик ишлари тўғрисида улардан тўда-тўда маълумотлар тўплаш ва бухгалтерлик ҳисоботлари қабул қилиш билан овора.

Мухбир изоҳи: Қамаши районидаги «Фарғона» совхози директори Р. Норбўтаев, «СССР 50 йиллиги» колхози раиси А. Шоймардонов, Шаҳрисабз районидаги Энгельс номли ва Чироқчи районидаги «Коммуна» колхозларининг раислари — Қ. Ҳақбердиев, Х. Хуррамов, Қарши районидаги 8-, 13-совхозларнинг директорлари — Ш. Файзуллаев, У. Баҳромовлар ҳам шундай фикрда.

РАПОлар ўрнига жамоатчилик асосида «Сельхозхимия», сув хўжалиги, «Ветлечебница», «Ветлаборатория», ремонт ишлаб чиқариш корхонаси сингари ва шунингдек район раҳбарлари, совхоз директорлари, колхоз раислари, хўжаликларнинг тажрибали мутахассисларини ўзи ичига олган РАПО кенгаши тузиш масаласи таклиф қилиняпти. Кенгашнинг раиси этиб жамоатчилик асосида — ҳақ тўланмайдиган бирорта илғор хўжалик раҳбарини сайлаш лозим. Ойида бир марта, (зарур бўлганда кўпроқ) ўтказиладиган кенгаш мажлисида моддий-техника ресурслари фондларини тарқатиш, хўжаликларнинг план ва ҳисоботларини тасдиқлаш билан боғлиқ масалаларни кўриб чиқиш мақсадга мувофиқ. Унга райондаги барча хўжалик органлари бўйсиниши, табиий.

Кенгаш мажлислари оралиғидаги хўжаликлар фаолиятини уйғунлаштириш бўйича белгиланган ишларни, тармоқлар соҳасида тузилган мутахассислар группаси амалга оширади. Группага кенгаш мажлисларига масала тайёрлаш, меҳнатга ҳақ тўлаш ва рағбатлантиришнинг прогрессив методларини, самарали технологияни ишлаб чиқаришга жорий қилиш, хўжаликларга амалий ёрдам кўрсатиш вазифалари юклатилади. Группа состави — иш ҳажми ва районни социал ривожлантириш хусусиятларига қараб, Давлат агросаноат комитети томонидан 1989 йилга белгиланган 47 та штат ўрнига 15-17 киши атрофида бўлади. Улар тажрибали, юқори малакали мутахассислар бўлиб, кенгашнинг техник-секретари (олий маълумотли) раҳбарлигида ишлайди.

Мазкур масалалар ҳақида фикр юритар эканмиз, айрим мулоҳазаларни ҳам айтиб ўтмоқ лозим. Жумладан, РАПО кенгашининг координацион группаси маълумотлар, айрим оператив рақамлар тўплаш вазифалари билан ҳам шуғулланади. Баъзи группага 3 кишидан иборат диспетчерлик хизмати юклашни таклиф қилишяпти. Бу ўз-ўзидан тушунарли. Чунки кўпчилик раҳбарлар ҳамон эскича услубда ишламоқдалар. Улар меҳнат кунларини қоғозлардаги маълумотларсиз бошлай олмайдилар. Ҳолбуки, «кабинетга» маҳлиё бўлиб иш юритиш — тармоқни бошқаришнинг, ишлаб чиқаришга раҳбарликнинг маъмурий буйруқбозлик усулидан бошқа нарса эмас. Кундалик ҳаёт унинг ўта самарасизлигини ва умумишга жиддий зиён етказишини кўрсатмоқда. Шунинг учун ҳам диспетчерлик хизмати ҳақидаги таклифга қарама-қарши фикрлар ҳам билдириляпти.

Жумладан, Чироқчи район партия комитетининг биринчи секретари Ю. Мелентьевнинг РАПО кенгаши ҳузурида қишлоқ хўжалик бўлими тузиб, унга оператив маълумотлар тўплаш вазифасини юкламаслик, аксинча район статистика бошқармаси маълумотлари билан кифояланиш тўғрисида билдирган таклифи диққатга сазовор. Шаҳрисабз шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Ф. Омонов, Ғузор район партия комитетининг биринчи секретари Х. Раҳмонов, Яккабоғ район партия комитетининг биринчи секретари Р. Раҳмонов ва бошқалар ҳам асосан шу тартиб тарафдорларидир.

Шаҳрисабз район ижроия комитети РАПОларни бутунлай тугатиб, район ижроия комитети ҳузурида қишлоқ хўжалик бўлими тузишни ёки район ижроия комитети раисининг қишлоқ хўжалик бўйича раиси ўринбосари штатини жорий этишни таклиф қилди. Кўриниб турибдики, мазкур муҳим масалаларни ҳал қилишда ҳозирча ягона фикр, ягона андоза йўқ: лекин ишлаб чиқаришни бошқариш ва экономикани қайта қуришда энг самарали иш усулини танлаб олиш учун тажриба-эксперимент ўтказилиши керак.

Область, партия, совет ва хўжалик органлари раҳбарларидан районларда қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини бошқариш структурасини такомиллаштириш бўйича тушган таклифлар меҳнаткашлар коллективлари йиғилишлари ва мутахассислар кенгашларида кўриб чиқилмоқда. Яна бир ойдан сўнг жамоатчилик асосида РАПО кенгаши ва унинг таркибида координацион группа бўлган янги структура эксперимент тариқасида областнинг икки районида жорий этилади.

М. КАРОМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

РЕДАКЦИЯДАН: **Қашқадарёликлар таклиф қилаётган янгиликка жавобан республика партия, совет ва хўжалик органлари, олимлар, мутахассислар, хўжалик раҳбарлари ўз мулоҳазаларини билдирадилар, деган умиддамиз.**

Чорвачилик — умумхалқ иши

ПЕШҚАДАМНИНГ НИЯТИ

Коммунист Сарвар Бобоева ўтган йили Сирдарё область Октябрь районидаги Ҳамид Олимжон номли совхоз сут-товар фермасида социалистик мусобақа ғолиби деб топилди. Ўз касбига муҳаббати, астойдил меҳнати туфайли у шундай шарафга муяссар бўлди. Ўн иккинчи беш йилликнинг учинчи йилида 25 говмишдан пландаги 60 тонна ўрнига 61 тонна серқаймоқ сут соғиб олди.

Пешқадам сигир соғувчи 1989 йилни ҳам яхши бошлади. Қиш фасли бўлишига қарамай, у ҳар бир сигирдан 9-10 килограммдан сут соғаётир. Унинг нияти бу йил ўтган йилдагидан яхшироқ ишлаб, ютуқларини янада кўпайтириш.

Суратда: илғор чорвадор Сарвар Бобоева.

У. ҚЎШВОҚОВ фотоси.

ИККИ ТИЛДАГИ ГАЗЕТА

Янги йилдан бошлаб «Шофиркон ҳақиқати» газетаси ўзбек ва тожик тилларда чиқа бошлади. Икки тилдаги газетанинг дастлабки сонида тожик шоирлари Гулрухсор Сафиева, Алимуҳаммад Муродийнинг янги шеърлари, шофирконлик бахши Раънобиби Қўшшаеванинг термалари, ёзувчи Аҳад Ҳасаннинг публицистик мақоласи, бошқа мақола ва хабарлар босилган. Газетанинг икки тилда чиқишидан айниқса Шофиркон районида истиқомат қилаётган тожиклар хурсанд бўлишди. Газетанинг ўқувчилари доираси анча кенгайди.

Н. НАИМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

«Совет Ўзбекистони»га жавоб берадилар

«ХАРИДОРНИ АЛДАБ БЎЛМАЙДИ»

Ана шундай сарлавҳа остида газетанинг ўтган йил 247-сонида танқидий мақола босилган эди.

— Бу материал, — деб хабар қилади ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ АНДИЖОН ОБЛАСТЬ СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ юборган жавоб мактубида, — матлубот жамиятлари правлениеларининг ва савдо бошқармаси советининг кенгайтирилган мажлисларида муҳокама қилиниб, совет савдоси қоидалари бузилганлиги фактлари тасдиқланди.

Муҳокама якунларига кўра, Андижон шаҳридаги 18-магазин ходими Я. Раҳмонова ва Марҳамат район матлубот жамиятига қарашли 21-магазин мудири Бўриқуловнинг лавозими пасайтирилди. Шаҳар саноат моллари савдоси идорасининг директори А. А. Зариповга маъмурий чора кўрилди. Ленин район матлубот жамиятига қарашли 65-магазин мудири Э. Миралимовга қаттиқ виговор, Марҳамат район матлубот жамиятининг 11- ва 33-магазинлари мудирлари Каримжонов ва Умматовга виговор эълон қилинди. Шу жамиятга қарашли 14-магазин мудири Давлатов огоҳлантирилди.

Область савдо ташкилотлари бундан буён совет савдоси қоидалари бузилишига йўл қўймаслик чора-тадбирларини ишлаб чиқдилар.

- ЯНГИ МУҲИМ ТАШАББУС
- БМТ ХАВФСИЗЛИК КЕНГАШИДА
- ҚАЛБ САХОВАТИ ИФОДАСИ
- АҚШДА БАЙРАМЛАР КЎПМИ!

ХИТОЙ ИШЧИСИГА СОВҒА

Шаньдун вилоятининг Цзибо шаҳрида истиқомат қилувчи ишчи Сунь Юйцзюнь бу йил «Таниқли сиёсий арбоблар — дўстлик элчилари» деган шахсий кўргазма ташкил этишни ўйлаган эди. У ўтган йилнинг октябрь ойида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси М. С. Горбачев номига мактуб йўллаб, ундан ўз фотосуратини юборишни илтимос қилган эди. Мактубда СССРда олиб борилаётган қайта қуришга ва Совет Иттифоқининг халқаро майдондаги сиёсатига юксак баҳо берилган.

8 январь куни СССРнинг ХХРдаги элчихонасида Сунь Юйцзюнга М. С. Горбачевнинг дастхати ёзилган фотосурати топширилди.

(ТАСС).

СССРда дам олишди

КОБУЛ, 11 январь. (ТАСС). 3 мингга яқин афғон болалари ўтган йили Совет Иттифоқининг Ўрта Осиё республикаларидаги пионер лагерларида дам олишди. Афғонистон касаба союзлари марказий кенгаши билан СССР Бутуниттифоқ марказий касаба союзлари совети ўртасида имзоланган ҳужжатга мувофиқ олти йил ичида 8900 нафар бола ўз таътил кунларини Совет Иттифоқида ўтказди. Дам олиш вақтида, деб хабар беради Бахтар агентлиги, болалар Тошкент, Душанбе, Фрунзе шаҳарларидаги тарихий ва маданий ёдгорликлар билан танишдилар, республикалардаги музейлар ҳамда кўргазмалар, саноат корхоналарига бордилар.

ИМПЕРАТОРНИНГ АЙТГАНЛАРИ

Япониянинг янги императори Акихито ялпи тинчликка, барча халқларнинг фаровонлигига ва мамлакатни, гуллаб-яшнатишга интилишини маълум қилди. У 9 январда «Сокуиго-тиокэнно-ги» маросимида —ўзининг тахтга ўтирганидан кейинги биринчи қабулида нутқ сўзлади. 55 ёшли монарх бутун япон халқи билан биргаликда конституцияни сақлаб қолиш муддаосида эканини ҳам айтди. Конституцияда Япония абадулабад урушдан воз кечиши эълон қилинади, император эса «давлат ва халқ бирлигининг рамзи» деб аталади.

Маросимда император хонадонининг аъзолари, ҳукумат, парламент, маҳаллий ҳокимият органларининг вакиллари ҳозир бўлдилар. Бироқ социалистик партиядан беш депутат ва коммунистик партиядан бир депутат маросимда қатнашишдан бош тортди. Япония социалистик партиясининг вакили император «давлат рамзи» дейилган қоидага рози эканлигини, бироқ диний маънодаги маросимнинг ўзига қарши чиқишини айтди. Япония компартиясининг вакили ўз навбатида янги император тахтга ўтириши муносабати билан ўтказиладиган маросимлар туркуми конституция руҳига зиддир, деди. Чунки конституцияда давлат ва унинг органлари диний фаолият билан шуғулланмаслиги лозимлиги айтилади.

Яна «Боинг» ҳалокати

Британия «Бритиш мидленд эйруэйз» авиакомпаниясининг «Боинг-737» самолёти 8 январь куни кечқурун ҳалокатга учради. Самолёт Лондондан тахминан 150 километр масофада, мамлакатнинг шимолий ва жанубий районларини боғлаб турувчи машиналар жуда тез қатнайдиган йўлга ағанаб тушди.

Воқеа содир бўлган ердан келаётган хабарларга қараганда, ҳаво кемаси ерга урилганида қисмларга ажраб кетган. Дастлабки маълумотларга кўра, самолёт ичидаги 126 кишидан камида 36 киши ҳалок бўлган. Одамларнинг кўпчилиги самолёт парчалари остида ётибди. Айни вақтда, Би-би-си телекомпанияси мухбирининг гапларига қараганда, «кўпгина пассажирлар қутилиб қолишга муваффақ бўлишган».

Британия авиация хизмати вакилининг айтишича, техникавий носозликлар ҳалокатга сабаб бўлган. Унинг сўзларига қараганда, буни террорчилик хуружи, деб тахмин қилишга сабаб йўқ. У айни вақтда ҳалокатга учраган самолёт тахминан уч ой илгари фойдаланишга топширилганлигини ва «атиги 500 соат учишга улгурганлигини» таъкидлади.

Маҳаллий шарҳловчилар Британия ҳаво кемасининг ҳалокати Америка «Пан—Америкэн» авиакомпаниясининг «Боинг—747» самолёти Шотландияда ағанаб тушганидан сўнг бор-йўғи икки ҳафта ўтгач рўй берганлигини уқтирмоқдалар. Ўшанда содир бўлган фожиа натижасида барча 259 нафар пассажир ва экипаж аъзолари, шунингдек маҳаллий аҳолидан 11 киши ҳалок бўлган эди.

(ТАСС).

Парижда ўтаётган химия қуролига бағишланган конференция қатнашчилари Совет делегациясининг бошлиғи — КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри Э. А. Шеварднадзенинг баёнотини зўр эътибор билан тингладилар.

СОВЕТ ДЕЛЕГАЦИЯСИНИНГ БАЁНОТИ

Э. А. Шеварднадзе муҳокама қилинаётган масалалар юзасидан Совет Иттифоқининг позициясини баён қилиб берди. Жумладан у яқин орада СССРда химия қуролини йўқ қилиб ташлайдиган объект қурилиши тугалланишини ва Совет Иттифоқи ана шу объектда химия қуролларининг мавжуд запасларини тугатишга дарҳол киришишини таъкидлади. СССР химия қуролини тақиқлаш тўғрисидаги конвенция тузилгунга қадар ана шу ишни бошлаб юборади.

Мунозара давомида анжуманда иштирок этаётган бир қанча мамлакатлар делегацияларининг бошлиқлари сўзга чиқдилар.

Ҳиндистон 1925 йилги Женева протоколини тасдиқлаши ҳамда қуролсизланишга доир конференция доирасида Женевада ўтаётган музокараларга сиёсий туртки бериши лозим бўлган ушбу конференциянинг мақсадларини, шунингдек химия қуролларини ишлаб чиқариш, ясаш, тўплаш ва улардан фойдаланишни тақиқлашни кўзда тутадиган конвенция тезроқ имзоланишини тўла-тўкис қўллаб-қувватлайди, деди Ҳиндистон ташқи ишлар давлат министри Натвар Сингх.

Халқаро конвенция тузиш химия қуролини бутунлай йўқ қилиб ташлаш ва инсониятни химиявий уруш хавфидан халос қилишнинг энг самарали йўлидир, деди Хитой ташқи ишлар министри Цянь Цичэнь. ХХР шу мақсадда аввало 1925 йилги Женева протоколининг ҳақиқийлигини тасдиқлашни таклиф этади ва бу протоколни имзоламаган давлатларни ана шу ҳужжатга қўшилишга чақиради. Бундан ташқари химия қуролини тақиқлашга оид конвенцияни ишлаб чиқиш учун қуролсизланишга доир Женева конференциясидаги музокараларни тезлатиш зарур, химия қуролини тақиқлаш тўғрисидаги конвенция унинг қоидаларига риоя қилинишини самарали текшириш чораларини ўз ичига олиши лозим. У ана шундай қуролларни ишлаб чиқишга қодир бўлган мамлакатларни химиявий қуролларни ишлаб чиқаришдан тийилишга даъват этди.

Ҳозирги халқаро вазият Шарқ-Ғарб муносабатларининг яхшиланиши, хусусан Совет Иттифоқи билан АҚШ ўртасидаги мулоқотнинг активлашиши билан ажралиб турибди, бу эса Париж конференциясини муваффақиятли тугаллашга қулай имконият яратади, деди Венгрия ташқи ишлар министри Петер Варкони. У давлатларни химия саноатидан тинч мақсадларда фойдаланишга, умид ва ишонч муҳитини вужудга келтириш учун чоралар кўришга даъват этди.

Конференция ўз ишини давом эттирмоқда.

(ТАСС).

Дунё овози

ТАРАҚҚИЁТ ЙЎЛИДА

Кампучия революцияси ўн ёшга тўлди. Ўтган йиллар мобайнида КХР ҳукумати иқтисодий қамал ва «қизил кхмерлар» қўпорувчиликларига қарамай кўп ишларни амалга оширишга муваффақ бўлди. Лекин ҳамон мамлакатда иқтисодий ва социал муаммоларни ҳал этишга маблағ етишмаётганлиги кескин сезилмоқда.

Совет Иттифоқи халқ Кампучиясига катта ва кўп томонлама ёрдам кўрсатяпти. Савдо — иқтисодий ҳамкорлик бўйича ҳукуматлараро икки томонлама комиссия кўмаклашув калитидир. Фақат кейинги йилларнинг ўзида совет мутахассислари томонидан Кампучия пойтахти ва тўрт вилоят марказида дизель электр станциялари тикланди, ишга туширилди. Кампонгсаом ва Сиемриапда электростанциялар реконструкцияси давом этмоқда. Совет ташкилотлари Кампучия энергетикасини маҳаллий ёқилғи ресурсларидан фойдаланган ҳолда ривожлантиришнинг комплекс программасини ишлаб чиқмоқдалар.

СССР ва КХР ўртасидаги товар айрибошлаш ўсиши ҳукуматлараро комиссиянинг 1988 йил ноябрида ўтган бешинчи мажлисида тайёрланган Протоколда кўзда тутилган. Кампучияга совет экспортининг ҳажми 10,4 процентга ошади ва 106,5 миллион сўмни ташкил этади.

Совет — Кампучия ҳамкорлигининг талай объектлари кўпдан буён ишламоқда, бошқалари бунёд этилаётир. «Интерспутник» космик алоқа станцияси, «Москва» кинотеатри, замонавий босмахона комплекси ва бошқалар шулар жумласидандир. Энг муҳими — бу совет шифокорлари, бинокорлари, метереологлари, учувчилари, ўқитувчилари, алоқачилари, бошқа касблар вакилларининг ёш республика билан ўз билим ва тажрибаларини баҳам кўришга шайлигидир.

В. ЛИТВИНЧУК,
АПН мухбири.

Пномпень.

Биласизми...

АҚШда Марказий ҳокимият белгилаб қўйган умуммиллий байрамлар 10 та. Аммо «Чейз бук оф энньюал ивентс» тўпламида келтирилган маълумотларга қараганда, байрамларнинг сони қарийб 7 минг 800 тадир. «Американликларнинг барчаси байрамларни жон-дилидан яхши кўради», — дейди яқин-яқингача мазкур тўплам бош редактори вазифасини эгаллаб келган Уильям Чейз. Шу боисдан ҳам норасмий тантаналар муттасил кўпайиб бормоқда: 1958 йилда чиққан «Чейз бук оф энньюал ивентс» тўпламининг биринчи нашрида байрамлар бор-йўғи 364 та деб кўрсатилган эди.

1989 йилда артрит касалига қарши кураш, микротўлқинли духовкалар, шунингдек эзма одамлар ёки тузланган карамга бағишланган кунлар, ҳафталар ва ойлар нишонланади. Айрим байрамларнинг номлари ҳақиқатан ғалати туюлса ҳам, лекин булар одамларнинг йиғилишига сабаб бўлади, бундан эса кўпинча, маърифий мақсадларда фойдаланилади.

* * *

Японияда шаҳарлар ўртасида ер ости темир йўли қуриш планлаштирилмоқда. «Агар бизнинг режамиз амалга ошадиган бўлса, қўшни шаҳарларнинг аҳолиси бор-йўғи ярим соатда Токио марказига етиб келиши мумкин, деб ҳикоя қилади Япония транспорт министрлиги ривожланиш бўлимининг раҳбари Сумио Сиода. — Автомагистралларда қатновнинг кўплиги ҳамда ернинг ниҳоятда қимматлиги сабабли биз мамлакат пойтахтини шу яқин атрофдаги префектуралар билан боғлайдиган пассажир линияларининг принципиал янги турларини яратиш билан шуғулланишга мажбур бўляпмиз». Министрлик мутахассисларининг фикрича, бу вазифани ер сатҳидан 70 метр чуқурликда юрадиган ер ости электр поездлари бажаради.

Техникавий нуқтаи назардан ер остида чуқур жойлашган темир йўл туннелларни қазишда, ҳозир метро қуришда қўлланилаётган технологияни жорий этиш мумкин, япон олимларининг фикри ана шундай. Бунинг устига, йўл ер сатҳидан анча чуқурдан ўтгани учун метрополитен линияси тепасида жойлашган иморатлар ва бошқа иншоотлар пойдеворини мустаҳкамлашга сира ҳожат қолмайди.

(ТАСС).

ХАБАРЛАР ОҚИМИДАН

● **ВАРШАВА. Варшавадаги «Польский» театрида бўлиб ўтган «Артистлар — Арманистонга» хайрия концерти Польша халқи қалб саховатининг ифодаси бўлди.** Шопеннинг оромбахш куйлари, Мицкевич, Словацкий, Гальчинский шеърлари, ҳозирги замон поляк композиторларининг атоқли санъат усталари ижросидаги қўшиқ ва балладалари залда арман халқи бошига тушган кулфатга инсоний ҳамдардлик муҳитини вужудга келтирди. Барча артистлар ва техник ходимлар ўзларининг концертдаги иштирокини Арманистондаги фожиали зилзила қурбонларига ёрдам формаларидан бири деб баҳоладилар. Оширилган нархдаги билетларни харид қилган томошабинлар ҳам бу ишга ўз ҳиссаларини қўшдилар, концертдан тушган 2,5 миллион злотих пул табиий офатдан зарар кўрган қардош Арманистонга ёрдам фондига ўтказилди.

● **ТУНИС. Нидерландия Фаластин Озодлик ташкилоти билан расмий мулоқот бошлади.** Тунис пойтахтида бўлиб ўтган музокараларда Голландия ташқи ишлар министрлигининг бош директори Хенри Вейнандтс ва Фаластин Озодлик ташкилоти сиёсий бўлимининг мудири Фаруқ Каддумий иштирок этдилар. Учрашув тугагандан кейин Фаластин вакили ташкилот Яқин Шарқ муаммосини бартараф этиш жараёнида силжишга эришиш ишида Нидерландия куч-ғайрат сарфлашига умид боғлайди, деди. Вейнандтс, ўз навбатида бўлиб ўтган музокаралар асосли ва фойдали бўлганлигини айтди. Нидерландия ташқи ишлар министрлиги бош директорининг Фаластин Озодлик ташкилоти ижроия комитети раиси Ясир Арафат билан учрашиши ҳам кутилмоқда.

● **ЛУСАКА. АҚШ Африкадаги ривожланаётган мамлакатларга фаол иқтисодий ёрдам ўрнига ўзи эълон қилган ЖАР апартеид режими билан «амалий ҳамкорлик» йўлини давом эттириб, шунингдек Анголадаги УНИТА террорчиларига моддий ва ҳарбий жиҳатдан кўмаклашмоқда.** «Фронт ёқаси» давлатлари группасининг раиси, Замбия президенти Кеннет Каунда Лусакада Африка — Америка институтининг ташаббуси билан очилган ҳар йили ўтказиладиган Африка — Америка конференциясида сўзга чиқиб, шуларни айтди. АҚШ Африкадаги кўпгина мамлакатларнинг иқтисодий аҳволини соғломлаштириш жараёнида пассив роль ўйнаб, ана шу мамлакатлар билан ҳамкорликдан фақат бир томонлама наф кўришга уринмоқда, деди Каунда. У илгаригидек Жанубий Африка Республикасига қарши кенг кўламдаги иқтисодий жазо чоралари жорий этишдан бош тортаётган Ғарб мамлакатларининг йўлини кескин қоралади.

● **НЬЮ-ЙОРК. БМТ Хавфсизлик Кенгаши Американинг қирувчи самолётлари халқаро ҳаво йўлида одатдагидек соқчилик қилаётган Ливиянинг иккита ҳарбий самолётини яксон қилганлиги тўғрисидаги масалани кўриб чиқишни давом эттирди.** Эфиопия делегати таъкидлаб ўтганидек, Ливия самолётларига бундай ҳужум Қўшма Штатлар Ливияга қарши дўқ-пўписа кампаниясини авж олдириб юборгандан кейин амалга оширилган. Бу кампания Ливия АҚШ ҳарбий-ҳаво кучлари 1986 йил 15 апрелида Ливиянинг Триполи ва Бенгози шаҳарларига ҳужум бошлашидан олдин ҳам шундай дўқ-пўписа бўлганлигини эслатади. Эфиопия делегати тинчликни сақлаб қолишда буюк давлатлар алоҳида масъулиятли эканлигини таъкидлади ва амалга оширилган хуружни оқлаш учун тақдим этилган далилларни мутлақо ишончсиз, деб айтди. Ҳозир халқаро ҳамжамиятга аъзо бўлган истисносиз барча мамлакатлар суверенитетини сақлаб қолиш мумкинми ёки йўқлиги тўғрисидаги масала ўртага қўйилган, деди Эфиопия вакили. Судан вакили АҚШ қирувчи самолётларининг Ливия самолётларига ҳужумини қоралади. (ТАСС).

• *Ветеранлар ҳақида ҳикоялар*

ЧИННИХОН АЯ

БУ онахонни партия, комсомол, уруш ва меҳнат ветеранларининг катта-катта анжуманларида кўп кўргансиз. Ажойиб нутқларини эшитгансиз.

Чиннихон ая Иброҳимова тиниб-тинчимас инсон. Уни пионерга ўтган октябрятларга галстук тақаётган, комсомолга кираётган йигит-қизларга комсомол билети тақдим этиб, бу номга содиқ бўлишга даъват этаётган, ёки меҳнат илғорлари билан учрашувларда ҳаёт мазмуни ҳалол ва бетиним меҳнатда эканини жон куйдириб уқтираётган пайтларида учратганман.

ВЛКСМнинг XX съездидан қайтаётиб, бу онахон Тошкент вокзалидан тўғри ўқувчилар ҳузурига ошиққани, мактаб фойесида комсомол ёшларни кутиб олиб, съезд таассуротларини ҳаяжон билан сўзлаб берганини эшитганман.

Саккиз йилдирки, коммунист Иброҳимова умрининг ҳар йилги икки ойи «Ўзбекистон комсомоли» агитпоездида ўтмоқда.

— Республикада бормаган районим, кезмаган қишлоғим қолмади, десам муболаға бўлмас, — дейди у.— — Баъзи жойларда икки-уч бор бўлишга ҳам тўғри келди. Жиззах районидаги Дзержинский номли совхозда кўрганларимни ҳамон афсусланиб эслайман: беш боланинг онаси 33 ёшли аёл ўзига ўт қўйибди. Унинг ён қўшниси, фабрика ишчиси, уч боланинг онаси ҳам ана шундай фожиа қурбони бўлган. Мен уларни сўнгги йўлга кузатадиган пайтга етиб бордим. Бу даҳшатни сўз билан айтолмайман. Саккиз боланинг чирқирагани ҳамон қулоқларим остида... Жуда оғир кунларни бошимдам кечирганман. Хотин-қизларнинг озодлик учун кураш йўлларида эзилганини, калтакланганини, хўрланганини кўрганман. Унда замон оғир эди. Ҳозирги даврда нега аёл ўз жонига қасд қиляпти? Ўзини-ўзи камситяпти? Ўзини қадрламаган аёлни ким қадрлайди? Шундай саволлар билан район комсомол комитети, қишлоқ совети, қишлоқ совети депутатларига мурожаат қилдим. Аёллар бизга ариза ёзишмаган, арз қилишмаган, деган кулгили жавоб беришди. Тўғри, район партия комитети бюроси бу масалани кўриб чиқди. Нега шундай фожиалар рўй бермасдан илгарироқ район партия комитети, унинг бюроси хотин-қизлар ҳаёти, унинг оиладаги ўрни, мавқеи билан қизиқмади. Очиғини айтганда, жойлардаги партия, комсомол, совет ходимларида турғунлик йиллари асоратлари бўлмиш маҳкамачилик кайфияти ҳамон сақланиб келмоқда. Улар халқ орасига, оилаларга кириб бормаяптилар, оммадан, унинг ҳаёти, турмуши, орзу-истакларидан ажралиб қолмоқдалар. Халқдан ажралиб қолган раҳбарнинг обрўйи бўлмайди.

Иброҳимова қишлоқ ва шаҳарларимиздаги болалар боғчалари, мактабларда бўладими, дала шийпонлари, клубларни кўздан кечирадими, қаерда бўлмасин, унда кўрган камчиликларини ўша жойнинг ўзидаёқ бартараф этиш чораларини излайди. Муаммоларга жойлардаги район раҳбарлари диққатини жалб этишга уринади. Талаб қилиш, ёрдам бериш, тушунтиришдан сира-сира эринмайди.

Ҳар галги сафар унинг олдига янгидан-янги муаммоларни кўндаланг қилиб қўяверади. Марғилондаги болалар уйи ҳаёти билан танишув аяни қаттиқ ҳаяжонга солди.

— Етим болалар кўп. Аксариятининг отаси ҳам, онаси ҳам бор. Болалар учун ҳамма нарса етарли. Лекин ота-она меҳри... Вақти-вақти билан болалар уйига маҳаллалардан оналарни таклиф этиб турамиз. Раҳмат уларга, йўқ дейишмайди. Болаларга эса югуринг, уларга пешвоз чиқинг, ахир сизларни соғиниб йўқлаб келишибди, деймиз. Албатта, бу ғалатироқ, сунъийроқ бир ҳол. Лекин на илож?! Инсон боласига меҳр-дийдор ош-нондан ҳам қиммат...

Чиннихон аяга болалар уйи директорининг куйиниб ҳикоя қилаётган дардларини эшитиш, кўтариш осон эмасди. Наҳотки, ўз боласини латта-путталарга ўраб, болалар уйлари, кўча-кўйларга ташлаб кетаётган бағритош оналар Улуғ Ватан уруши йиллари минг-минглаб етимларни қучоғига олган, ўзи емай-едириб, киймай кийдирган болапарвар халқимизнинг авлод-аждодлари бўлса, деган ўй қалбини тирнарди. Наҳотки, бағри дарёдек жўшқин, пахтасидек оқ ўзбек аёлининг қалби дағаллашиб, нурсизланиб қоляпти?! Наҳотки, у ўзининг бирдан-бир ноёб оналик бахтига ўзи чанг соляпти? Йўқ, йўқ, бундай бўлиши мумкин эмас! Бундай жиноятга қўл урган аёлни жамият кечирмайди. Уни аёллик, оналик шарафидан маҳрум этади.

Аянинг ҳеч эсидан чиқмайди. Бойсунга бўлган хизмат командировкасидан бир қиз билан бошлашиб кириб келади уйига.

— Танишинг, исми Зуҳра, — дейди онаси Тўрахон аяга.— Қиз ўқишни жуда-жуда истар эмиш. Бирга олиб келавердим.

— Жуда тўғри иш қилибсан, қизим, — далда берди онаси.

Зуҳрани кўргани келган укаси ҳам бу хонадондан паноҳ топди, ўқиди, ирригатор бўлди. Кейин Чоршанба, Шаҳрибону келишди. Ҳозирда Зуҳра олий маълумотли врач, уч фарзанди бор. Чоршанба Чориев эса қурилиш инженери — Ангорда яшайди. Шаҳрибону техникумда дарс беради. Чиннихон ая уларни ўз фарзандларидан кам кўрмайди. Улар ҳам онахон, дея уни ардоқлашади.

МЕҲР-ОҚИБАТ пул, мол-дунё билан ўлчанмас экан. Бундоқ ўйласа, ўшанда Чиннихон ая уларга от билан туя сўйгани йўқ, ясантириб, уст-бош ҳам харид қилгани йўқ. Тўрт боласининг кийим-кечакларидан орттириб кийинтирди уларни. Дастурхонга нечта нон қўйилса, ҳаммалари баравар, бир оила фарзандларидек талашиб-тортишиб баҳам кўришди. Бева ҳолига, бемор, қари онаси бўлишига қарамай уларни ҳам оқ ювиб-оқ тарашга имкон топди. Ўқишдан қайтишганида «болам-бўтам» қилиб бағрини очди. Мурувват кўрсатиш учун инсонга кўп нарса керак эмас. Қалбда саховат, юракда меҳр бўлса, бас.

Аяни аяб машинага таклиф этгандим, у саксон баҳорни қаршилаётганига қарамай, пиёда юришни ёқтиришини, буни бошқаларга ҳам маслаҳат кўришини айтди. Инқилоб хиёбонидан чиқиб консерватория биноси томон юрамиз. Пештоқига «бу уйда ўзбек хотин-қизлари озодлигининг толмас курашчиси Тўрахон Иброҳимова яшаган», деган сўзлар ёзилган бинонинг табаррук зиналаридан кўтариламиз. Бугунги кунда Чиннихон ая — бека, яқин ўтмишда буюк Ильични кўрган аёл номи билан машҳур бўлган Тўрахон ая истиқомат қилган табаррук хонадондамиз. Вақти келиб, бу икки инқилобчи, курашчи она-бола ўзбек аёлларининг хонадони уй-музейига айланишини кўз олдимга келтирар эканман, бундаги ҳашамсиз, оддий уй-рўзғор анжомлари, жавонлардаги китоблар, архив материаллари, юзга яқин хилма-хил фахрий ёрлиқлар, альбом-альбом фотосуратлар кўзимга янада ноёб кўриниб кетади. Чиннихон ая уларнинг қадрини яхши билганидан кўз қорачиғидек асраяпти.

Оиланинг қоғозга муҳрланган, тарихга битилган хотиротларидан ҳам ноёб Чиннихон аянинг ўз эсдаликлари бор. Бу хотира Тўрахон ая ҳақидаги ҳикоя билан бошланади:

— Бир куни Қўқон шаҳар ижроия комитетидан онам номига хат келиб қолди. Унда шундай дейилганди: номингиздаги ҳовли ўрнига завод қуриш планлаштирилмоқда. Ҳақингизни расмийлаштириб олинг. Онам бир менга, бир хатга қарадилар. Менинг сендан бошқа меросхўрим йўқ. Бунга нима дейсан, дедилар. Мен, сиз қандай қарорга келсангиз, шу-да, дедим.

— Уч хоналик шундоқ уйни давлат бизга бериб қўйибди. Сув деб ариққа чопсак, ўтин деб печка ёқмасак, яна нима керак, бизга. Пул олсак уят бўлади. Илтифотингиз учун раҳмат. Бизнинг улушимизни ҳам ўша завод қурилишига ишлатишингизни сўраймиз, деб Қўқонга хат ёз, дедилар. Шундай қилдим. Ўшанда биз пулга жуда ҳам мухтож эдик. Менинг камтаргина маошим, онамнинг пенсияси билан бир уй жон яшардик. Ош-овқатга етса кийимга, кийимга етса, ош-овқатга етмасди. Онам почтальонни орзиқиб кутардилар. У пенсия келтирган куни ҳаммамиз учун байрам бўларди. Бундан почтальон ҳам четда қолмасди. Онам ёстиғи остидан кичик бир тугунча олиб, болалaрингизга олиб боринг, дея унга берардилар. Тугунчада қанд-қурс, албатта, бир лўппагина чой бўларди. Онамни дугоналарига уст-бош олинг, деб ўз пенсия пулидан қўярда-қўймай берганини кўп кўрганман. Мен ана шу руҳда тарбияланиб, кам бўлмадим...

Хулоса қилиб айтаманки, болалар, ёшлар тарбиясида ота-онанинг роли ниҳоятда катта. Ота-онасининг порахўрлиги, юлғичлиги, уни бунга, буни унга уриштириб пул топиши, чайқовчилигини кўриб ўсган боланинг ўз ҳаётида бу ишлар такрорланмайди, деб ким айта олади. Такасалтанг, лоқайд, ҳавойи ёшлар қаердан пайдо бўляпти. Ҳаммаси ўзимиздан. Бу борада биз ветеранларнинг ҳам айбимиз бор. Кўп учрашув, суҳбатларда бўламиз. Биз ўзимиз босиб ўтган оғир кураш йиллари ҳақида комсомол ёшларга мадҳия қилишга берилиб кетганга ўхшаймиз. Кўпроқ уларни эшитишимиз, дардларини тинглашимиз, амалий ёрдам беришимиз керак. Шу маънода шаҳар ветеранлар советининг ёшлар билан ишлашдаги вазифаларини қайта кўриб чиқяпмиз. Тошкент шаҳридаги 55 та ҳунар-техника билим юртини ўрганяпмиз. Ветеранлар бошланғич партия ташкилотлари секретарлари билан ўтказилаётган секретарлик соатларида сўзга чиқмоқдалар, меҳнат коллективлари, ёшлар ўртасида таълим-тарбия ишларини олиб бормоқдалар.

Телефон жиринглаб қолди. Аянинг гапи бўлинди.

— ...Бораман, тайёрман... — у мамнуният билан трубкани қўйди. — «Ўзбекистон Комсомоли» агитпоезди навбатдаги сафарга отланяпти, — деди жилмайиб.

Аяни ортиқ бошқа нарса қизиқтирмай қолди. У йўл тараддудига тушиб кетди...

Дилбар МАҲМУДОВА.

• *Тингланг, томоша қилинг*

12 ЯНВАРЬ, ПАЙШАНБА

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

МТ-I. 7.00 — «120 минут». 9.05 — «Кулаётган киши». Бадиий фильм, 2 ва 3-сериялар. 11.40 — Янгиликлар. 11.50 — Болалар соати. 12.50 — Ҳужжатли фильм. 13.00 — Фильм концерт. 16.00 — Янгиликлар. 16.10 — Қайта қуриш прожектори. 16.20 — «Вахтли дуэт». 16.50 — Ҳужжатли фильм. 17.20 — Салом, музика. 17.55 — Ҳужжатли фильм. 18.30 — ...16 ёшгача ва ундан катталар. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Ҳужжатли фильм. 19.40 — «Сени севаман, ҳаёт». 19.45 — «Ҳокимият —Советларга!» 20.15 — «Кулаётган киши». Бадиий фильм, 2-серия. 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — «Бизнинг суронли давр». 23.10 — Дунё воқеалари. 23.25 — Фестиваллар. Конкурслар, Концертлар.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Илмий-оммабоп фильм. 9.35 — Табиатшунослик. 9.55 — Илмий-оммабоп фильм. 10.05 — Испан тили. 10.55 — Илмий-оммабоп фильм. 11.05 — Сиз яратган боғ. 11.35 — Физика. 12.05 — Испан тили. 13.05 — Янгиликлар. 13.15 — «Аэропортдаги воқеа». Бадиий фильм, 2-серия. 14.30 — Концерт. 17.35 — Янгиликлар. 17.45 — «Аэропортдаги воқеа». Бадиий фильм, 3-серия. 19.00 — Концерт. 19.35 — Ҳужжатли фильмлар. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 — «Минг йил ва уч кун». Ҳужжатли фильм. 21.15 — Совет қўшиқларидан концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — «Аэропортдаги воқеа». Бадиий фильм, 3-серия. 23.30 — Баскетбол. Европа чемпионлари кубоги.

УзТВ-I. 15.00 — Болалар учун фильм. 16.35 — Телефильм. 16.45 — Эстетика асослари. 17.15 — «ШНО». Бадиий фильм. 17.30 — Касблар ҳақида ҳикоялар. 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Озиқ-овқат программаси: ғаллакорларнинг муаммолари. 18.45 — Театр ва замон. 19.45 — Комсомол прожектори. 20.00 — Ахборот. 20.20 — Телефильм. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Янги йил учрашувлари. 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — Янги йил учрашувлари (давоми).

УзТВ-II. 19.30 — «Уйимга ташриф буюр». Бадиий фильм. 20.45 — 102-мактаб ҳақида очерк. 21.05 — Телефильм. Душанба. 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — «Эркакли уй». Бадиий фильм.

РАДИО

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Кўнгил таронаси. 9.30 — Концерт. 9.45 — Сайловлар олдидан. 12.10 — «Ишчинома». 12.30 — «Оға-инилар». Ҳикоя. 13.00 — Малши. 13.30 — Концерт. 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш. 15.30 — Тенгдошларинг ижро этади. 16.00 — АЭС: хавфсизлик муаммолари. 18.15 — Социализм мамлакатларида. 18.30 — «Ватанга мадҳия». Шеърлар. 19.20 — Юность Узбекистана. 19.50 — Халқаро кундалик. 21.10 — Элга хизмат — олий ҳиммат. 21.30. — Чорвадорлар учун концерт. 22.45 — Концерт. 23.00 — Оқшом тўлқинларида.

• *«Ўзбекфильм»нинг янги асари*

Бошқа санъаткорлар каби кинематографчиларимиз ҳам актуал, долзарб мавзуларда фильмлар яратмоқдалар. Мароқли картиналари билан элга танилган Ўзбекистон ССР халқ артисти, СССР Давлат мукофоти лауреати Элёр Эшмуҳамедовнинг навбатдаги фильми ҳам замонавийлиги билан характерлидир.

Мухбиримиз кинорежиссёр билан учрашиб, янги бадиий картина ҳақида қисқача гапириб беришни илтимос қилди.

«ФАЛАЖЛИК»

— Замонга ҳамнафаслик ҳозирги даврда янада кучлироқ аҳамият, моҳият касб этяпти, — дейди Э. Эшмуҳамедов. — Ҳамкасбларимнинг хусусан, ҳужжатли киночиларнинг бу борадаги дастлабки ишларини томошабинлар илиқ кутиб олишди.

Илгари «Танқиддан холи зона» деб номланган ва ҳозир номи «Фалажлик» деб ўзгартирилган бадиий фильмимиз икки сериядан иборат. Унинг сценарийсини кинодраматурглар — СССР Давлат мукофоти лауреати Одилшо Агишев, Ҳамза номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофоти лауреати Жасур Исҳоқов билан ҳамкорликда ёзганмиз.

Фильм журналист Мурод Ёқубов ва партия ходими Нуриевнинг ҳаёти, саргузаштлари, курашлари ҳақида ҳикоя қилади. Нуриев техникум ўқитувчиси, кейинчалик фан кандидати бўлади, раҳбарлик лавозимига кўтарилади. Райкомнинг биринчи секретари бўлиб ишлайди. Ана шу ҳаёт босқичлари давомида у жуда кўп қарама-қаршиликларга, аниқроғи, ғаламисликларга, ўғирлик, порахўрлик, қўшиб ёзишларга дуч келади. Бундан қалби ларзага тушади, давримизга номуносиб одамларга қарши актив курашади. Бу курашда у якка эмас, унинг атрофида биринчи навбатда халқ бор. Шу боисдан ҳам картина кадрларида унинг ўринсиз қийналгани, эзилгани кўрсатилса-да лекин, албатта ғалаба қилишига ишонч бор.

Асосий ролларни Рустам Саъдуллаев ва Мурод Ражабов ижро этди. Тожикистонлик таниқли актёр Ато Муҳаммаджонов, туркманистонлик Ортиқ Жаллиевлар ҳам кинолентамизда эсда қоладиган образлар яратишди.

Икки серияли бадиий фильмнинг оператори Даврон Абдуллаев. Рассом Игорь Гуленко картина мазмунига мос безаклар ишлаб берди. Москвалик композитор Виктор Бабушкин эса, асарга оригинал музика ёзган.

Ҳозир фильмнинг тўрт серияли телеварианти устида иш олиб боряпмиз.

СУРАТДА: режиссёр Э. Эшмуҳамедовнинг «Фалажлик» бадиий фильмидан бир кўриниш. (чапдан ўнгга) Мурод Ёқубов ролида актёр Рустам Саъдуллаев, Нуриев— Мурод Ражабов.

С. МАҲКАМОВ фотоси.

● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ

ТЎПЛАР ЕТАРЛИ ЭМАС

• *Ҳаммаси мактабдан бошланади*

Геннадий Корнеев ўз касбининг усталаридан. У киши узоқ йиллардан бери бир ерда қўним топиб, ёшлар саломатлигини мустаҳкамлаш, чиниқтириш йўлида меҳнат қилиб келмоқда.

— Геннадий Иванович мурожаат қилган ҳар бир ўқувчининг чеҳраси ёришади, десам муболаға бўлмас, — дейди пойтахт областининг Оржоникидзе районидаги В. И. Ленин номли 1-ўрта мактаб директори И. Михальский. — Унинг боиси, тажрибали жисмоний тарбия ўқитувчиси ҳар бир боланинг билан машғулотнинг қизиқарли ўтишига эришмоқда. Ҳар ўқувчининг ёши ва куч-қувватига мос ҳаракатлар топиши ҳам кўпчиликка маъқул келмоқда. Мактабимизда спорт анжомлари билан жиҳозланган кенг ва ёруғ зал, тўртта спорт майдончаси бор. Ўқувчилар жисмоний тарбия дарслари билан кифояланмай, енгил атлетика, баскетбол тўгаракларига ҳам қатнашадилар...

Ёшлар, айниқса енгил атлетикани кўпроқ ёқтиришади. Машғулотлар группаларга бўлинган ҳолда ўтказилиб, унга юздан ортиқ ўқувчи жалб этилган. Натижалар ҳам чакки эмас. Чунончи Алексей Дубаносов, Элдор Тоиров, Арсен Сидометов, Марина Кимлар ўсмирлар республика биринчилигида совринли ўринларни эгаллашди.

— Умуман олганда, ютуқларимиз кам эмас!, — дейди Геннадий Иванович. — Бироқ ёшларда жисмоний тарбияга бўлган эҳтиёж тўлиқ қондириляпти, деб бўлмайди. Ҳали ҳар бир синфга камида 5—6 тадан тўп керак. Айниқса, қўл тўплари, гимнастика ҳалқаси, арғамчилар етарли эмас. Оқибатда жисмоний тарбия дарсларини муайян программа асосида ўтказишнинг имкони бўлмаяпти. Ваҳолонки, спорт инвентарлари ва жиҳозлари учун район халқ маорифи бўлими 350 сўм ажратган. Лекин, бириктирилган магазинлардан зарур нарсаларни харид қилиш осон бўлмаяпти. Бу борада «Узспорттовар» мутасаддилари ўйлаб кўришса, яхши бўларди.

М. ХАЛИЛОВА.

Ярим финалчилар

ЕНГИЛ АТЛЕТИКА. Тошкентдаги «Ёшлик» спорт манежида СССР кубоги учун зонал мусобақалар ўтказилди. Мухлислар лангар билан сакраш устаси Родион Гатаулиннинг чиқишларини мароқ билан кузатдилар. Спортчимиз 5 метру 60 сантиметрли маррани эгаллашдан бошлаб, 5 метру 75 сантиметрли юксакликни ҳам забт этди, Лекин у усти берк майдон учун рекорд ҳисобланган 5 метру 90 сантиметрли баландга сакрашда мақсадга эриша олмай қолди. 400 ва 600 метрга югурган Светлана Юрлина (Тошкент области) 56,1 секунд ҳамда 1 минут 31,8 секундли натижалар билан ғалаба қозонди. Бухоролик Маҳмуд Сайфуллаев 1500 ва 3 минг метрли масофаларда маррада биринчи бўлди. Мусобақа якунида ғолиблардан иборат республика терма командаси таркиб топди. Бу команда Челябинск шаҳрида ўтказиладиган ярим финал мусобақаларида қатнашади.

Яна бир клуб

ФУТБОЛ. «Днепр», «Динамо» (К), «Динамо» (Тб), «Қайрат» командаларидан кейин «Шахтёр» коллективи ҳам хўжалик ҳисобида фаолият кўрсатувчи клубга айланди. «Шахтёр» футболчиларига СССРда хизмат кўрсатган спорт мастери А. Коньков устозлик қилмоқда. Киев динамочилари эса Ғарбий Германиянинг Штутгарт шаҳрида мини-футбол бўйича ўтказилган халқаро турнирда ғалаба қозонишди. Динамочилар ҳал қилувчи учрашувни ГФРнинг ВФБ клуби билан ўтказиб, 3:0 ҳисобида муваффақият қозонишди. Тўпларни Василий Рац, Геннадий Литовченко ва Олег Протасовлар киритишди.

Редактор **У. УСМОНОВ.**

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ШАН ВА САЛОМАТЛИКНИ ЁШЛИКДАН САҚЛА

Ҳушёрлик учун кураш Бутуниттифоқ кўнгилли жамияти Марказий Советн, «Наш современник» журнали, ВЛКСМ Марказий Комитети Секретариати, В. И. Ленин номидаги Совет болалар фонди ҳамда СССР Қизил Крест ва Қизил Ярим Ой Жамиятлари Союзи ижроия комитети

«ШАН ВА САЛОМАТЛИКНИ ЁШЛИКДАН САҚЛА»

ШИОРИ ОСТИДА

БОЛАЛАР ВА ЎСМИРЛАР УЧУН ҲИКОЯЛАР БУТУНИТТИФОҚ КОНКУРСИНИ ЭЪЛОН ҚИЛАДИЛАР.

Конкурс саломатлик, ҳушёр турмуш тарзи, маънавий-ахлоқий софлик ва жисмоний баркамоллик ҳамда зарарли одатларнинг ёш инсонлар, айниқса, бўлажак она бўлмиш — қизларнинг ахлоқий ва жисмоний қиёфасига ҳалокатли таъсири ҳақида ҳикоя қилувчи бадиий жиҳатдан юксак асарлар: ҳикоялар, очерклар ва публицистик мақолалар яратиш мақсадида ўтказилади.

Бундай асарлар шан, саломатлик, обрў-эътибор, овқатланиш ва дам олиш маданияти каби тушунчаларнинг бир-бирига узвий алоқадорлигини акс эттириши керак.

1989 йилнинг 1 майига қадар ўтказиладиган конкурсда қатнашишга профессионал ёзувчилар, журналистлар, олий ўқув юртларининг студентлари, адабий уюшмаларнинг аъзолари таклиф этиладилар.

Конкурсга қўлёзмалар, шунингдек, адабий-бадиий журналларда эълон қилинган ва ҳажми бир авторлик босма тобоғигача бўлган (рус тилида машинкада икки интервал қўйиб ёзилган 24 бет) асарлар тавсия этилиши мумкин.

Қўлёзма тексти солинган конвертга фамилияси, исми, отасининг исми, туғилган йили, маълумоти, иш ёки ўқиш жойи, ижодий Союзга алоқадорлиги (ёзувчилар, журналистлар Союзларига), шунингдек, муаллифнинг аниқ почта адреси ва индекси кўрсатилган варақ қўшиб топширилади.

Конкурс ғолиблари учун қуйидаги мукофотлар белгиланган:

— Битта I даражали диплом ва 1000 сўм пул мукофоти.

— иккита II даражали диплом ва 500 сўмдан пул мукофоти;

— учта III даражали диплом ва 300 сўмдан пул мукофоти;

— ўнта рағбатлантирувчи мукофот — 150 сўмдан.

Дипломлар ва рағбатлантирувчи мукофотларга сазовор бўлган ҳикоялар «Наш современник» журналида, ҳушёрлик учун кураш Бутуниттифоқ кўнгилли жамиятининг «Трезвость и культура» журналида, В. И. Ленин номидаги Совет болалар фондининг «Семья» ҳафталиги ҳамда «Советский Красний Крест» журналида нашр этишга тавсия этилади.

Конкурсга тақдим этиладиган ишлар қуйидаги адресга юборилсин: 700017, Тошкент шаҳри, Сулаймонов кўчаси, 33-уй. Ўзбекистон ССР Қизил Ярим Ой Жамияти Марказий Комитетига «Ўсмирлар учун ҳикоялар» Бутуниттифоқ конкурсига» белгиси билан жўнатилсин.

ГРАЖДАН АВИАЦИЯСИ 243-ЗАВОДИ МЕҲНАТ КОЛЛЕКТИВИ СОВЕТИ

завод директори вазифасига

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Конкурсда олий маълумотли (инженер-техник, иқтисодий), саноат корхоналарида раҳбарлик лавозимларида камида 5 йил ишлаган кишилар қатнаша оладилар.

Конкурс комиссиясига қуйидаги ҳужжатлар топширилади: конкурсда қатнашиш ҳақидаги ариза (меҳнат коллективи советида тасдиқланган), ишлаб чиқариш ва социал-иқтисодий вазифаларни ҳал этиш юзасидан программа ва кадрларни ҳисобга олиш варақаси.

Аризалар 1989 йил 15 январигача қабул қилинади.

Аризалар қуйидаги адресга юборилсин: 700167, Тошкент шаҳри, Авиасозлар шаҳарчаси.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ

профессор-ўқитувчилар составининг

ВАКАНТ ВАЗИФАЛАРИГА

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Физика факультетининг кафедра мудирлари: радиацион физика (физиклар учун);

математика факультетининг кафедра мудирлари: математик анализ, математик физика (фан докторлари);

амалий математика ва механика факультетининг кафедра мудири: жаъми муҳит механикаси (фан доктори);

геология факультетининг кафедра профессори: гидрогеология;

ўзбек филология факультетининг кафедра профессорлари: ўзбек совет адабиёти, ўзбек тилшунослиги.

Конкурс муддати — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Мурожат учун адрес: Тошкент шаҳри, Студентлар шаҳарчаси, 95-уй, маъмурий бино, 5-қават, 63-хона, кадрлар бўлими. Телефон: 46-54-64.

«СОЮЗХЛОПОК»

илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси

Бутуниттифоқ пахтачилик илмий-тадқиқот институти

(СоюзНИХИ)

ВАСХНИЛнинг

ЎРТА ОСИЁ БЎЛИМИ

бўлимлар ва лабораториялар бўйича

ВАКАНТ ВАЗИФАЛАРГА

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

мудирлар: индустриаль технология ва программалаштириш, агрофизика, ялпи анализлар (фан докторлари ёки фан кандидатлари);

бош илмий ходим: индустриаль технология ва программалаштириш (фан доктори);

етакчи илмий ходим: экономика ва стандартлаштириш (фан доктори ёки фан кандидати);

катта илмий ходимлар: экономика ва стандартлаштириш (2), ўсиш регуляторлари, ялпи анализлар, органик ўғитлар (фан докторлари ёки фан кандидатлари);

илмий ходимлар: агрофизика (3), ялпи анализлар;

кичик илмий ходимлар: планлаштириш ва мувофиқлаштириш (экономист), агрофизика (3), ялпи анализлар, ўсиш регуляторлари (2).

Конкурс муддати — эълон чиққан кундан бошлаб 15 кун.

Адрес: 702133, Тошкент области, Оржоникидзе райони, «Ботаника» алоқа бўлими. Телефон: 64-20-45.

ДАВЛАТ ЛОЙИҲА ИНСТИТУТИ

пул ўтказиш йўли билан қуйидагиларни

СОТАДИ:

ЕС-7018 перфокартасига чиқувчи қурилма;

ЕС-9004 магнит лентасида маълумотларни тайёрлаш;

ЕС-7903 перфолентасида кириш-чиқиш;

ПА 80-2/3М перфокартасида маълумотларни тайёрлаш.

Справкалар юзасидан қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: 700047, Тошкент шаҳри, 1Май кўчаси, 85-уй. Телефон: 33-82-10.

Ўзбекистон ССР «Билим» жамияти правлениеси коллективи редакция-нашриёт бўлимининг мудири Р. Собиржоновга онаси

Робиға СОБИРЖОНОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент қишлоқ хўжалик институти ректорати, партия ва касаба союз ташкилотлари малака ошириш факультети проректори М. А. Ҳошимжоновга укаси

Миразим Анбарович ҲОШИМЖОНОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» («Советский Узбекистан») Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

БИЗНИНГ АДРЕС: 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 33-34-69, 32-53-97, 32-57-19, пропаганда — 32-55-70, саноат, қурилиш ва транспорт — 33-47-80, 32-53-14, 32-54-09, қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 32-53-15, 32-53-70, совет қурилиши — 33-15-20, 32-57-20, 32-54-18, фан, маданият ва халқ таълими — 33-44-51, 32-57-21, адабиёт ва санъат — 33-20-36, 32-54-35, 32-55-16, ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17, халқаро ҳаёт — 32-54-14, хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43, 32-53-16 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06, коммунистик ахлоқ — 32-54-29, фельетонлар — 32-54-27, иллюстрация — 32-57-22.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Газета офсет усулида, А—2 форматида босилади.

Р. — 11514. Б. — 10. ИНДЕКС 64583. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12